

ANALOGI

HAMINAN, HÄMEENLINNAN, KOTKAN, LAHDEN, LAPPEENRANNAN, TAMPEREEN JA TURUN ORTODOKSISET SEURAKUNNAT 24.2.2011

I
2011

Perheterapeutti
Kari Kuhanen:

Parisuhteen arvostusta,

*ihailua
ja hellyyttä*

Sivut 4–6

ANALOGI HAASTATTELEE

4-7 Toisuskoisuus voi olla riskitekijä avioliitossa.

Kari Kuhasen haastattelu
Mikko Junes

TILASTOT KERTOAVAT

7-8 Ortodoksien avioliitot kariutuvat muita useammin

8 Lähes puolet avioeroista on turhia

8 Vaitettu ongelma

Mikko Junes

SINKKUPAPIN ELÄMÄÄ

9-10 Elämä on valintoja.

Kirkkoherra Andreas Larikan haastattelu
Hellevi Matihalti

HENGELLISTÄ OPETUSTA

10-11 Toistemme alamaisia Kristuksen pelossa

Isä **Mikael Sundkvist**

KIRKON PERHETYÖ

12-14 Perheen päivä Tampereella

Isä **Markku Toivanen**

14-15 Eri-laisuuden kunnioittaminen,

avioliitto ulkomaalaisen kanssa
Isä **Aarne** ja **Maria Ylä-Jussila**

MINKÄLAINEN ON KIRKKO?

16-18 Ihmissielujen sairaala

Isä **Jarmo Hakkarainen**

KÄYTÄNNÖN DIAKONIA TYÖTÄ

21-23 Kummimatalla Intiaan

Sylvia Hanioja

24 Ortodokseilla oikeus omaan uskonnonopetukseen

Mikko Junes

24 Suuren paaston keräys 2011

TILASTOJEN TARKASTELUA

37 Mitä tilastot kertovat

Analogi

Sykettä seurakunnissa 26-37

Perheen juhlaa

KARI M. RÄNTILÄ

Jeesuksen syntymän ihme Hämeenlinnassa seurakunnan joulujuhlassa.

VAKIOPALSTAT

3 Pääkirjoitus, isä Hariton
3 Puheenjohtajalta, isä Ion Durac
9 Metropolitalta, Ambrosius
15 Arkkipiispan kolumni
Arkkipiispa Leo
23 Luostaripalsta
Nunna Kristoduli
38-39 Lapset ja nuoret
Leena Lomu

LIITE

Jumalanpalvelukset ja seurakuntien toiminta

2-4 HAMINA Kouvolta
5-7 HÄMEENLINNA Forssalta
8-9 KOTKA Loviisalta
9-13 LAHTI Heinola, Hyvinkää
13-18 LAPPEENRANTA Imatralta
18-21 TAMPERE Pori
22-24 TURKU Rauma, Salo

RADIO • TV

SU 27.2. RADIO klo 11-12
tuomiosunnuntain liturgia, Oulu,
Pyhän Kolminaisuuden katedraali

LA 5.3. RADIO, aamuhartaus,
arkkipiispa Leo, Kuopio

SU 6.3. RADIO, sovintosunnuntain
ehtoopalvelus klo 18.00-18.50,
Kuopio, Pyhän Nikolaoksen katedraali

KE 9.3. RADIO, pyhän Andreas
Kreetalaisen suuri katumuskanoni klo
18.00-19.00, Tampere,
Pyhän Aleksanteri Nevskin kirkko

SU 13.3. RADIO, ortodoksisuuden
sunnuntain liturgia klo 11-12, Rovaniemi,
Apostoli Andreuksen kirkko

TI 15.3. RADIO, iltahartaus, kirkko-
herra Viatcheslav Skopets, Rovaniemi

LA 26.3. RADIO, aamuhartaus,
pastori Mikael Sundkvist, Lahti

SU 27.3. RADIO, ristin kumartami-
sen sunnuntain liturgia klo 11-12,
Jyväskylä, Kristuksen ylösnousemisen
kirkko

LA 6.4. RADIO, aamuhartaus,
metropoliitta Panteleimon, Oulu

Ajassa liikkuu

Suuri paasto edessä - **PAASTOMUISTIO**

- Sovintosunnuntain ehtoopalveluksessa laskeudutaan suureen paastoon.
- Kirkossa vaaleat tekstiilit vaihdetaan violetteihin, papisto pyytää kirkkokansalta anteeksi ja kukin toinen toiseltaan.
- Andreas Kreetalaisen katumuskanoni luetaan kirkoissa ensimmäisen paastoviikon aikana. Kanonissa 600-luvulla elänyt Kreetan piispa pyhä Andreas vertaa itseään moniin Vanhan testamentin syntisiin ihmisiin. Katumuskanoni luetaan myös paaston viidennen viikon torstaina.
- Jo aiemmin pyhitettyjen ehtoollislahjojen liturgia (EPL) toimitetaan suuressa paastossa keskiviikkoisin ja perjantaisin. Tässä paastoliturgiassa ei ole lainkaan eukaristiarukouksia vaan ehtoollislahjat on pyhitetty edellisen sunnuntain liturgiassa. Kerubiveisin sijasta lauletaan "Nyt taivasten voimat kanssamme näkymättömästi palvovat".
- EPL voidaan toimittaa aamulla tai illalla. Mikäli paastoliturgia toimitetaan esimerkiksi klo 18, paastaminen alkaa puolen päivän aikaan.
- Pyhän Basileios Suuren liturgia toimitetaan suuren paaston viitenä ensimmäisenä sunnuntaina.
- Kirja nimeltään *Triodion* on erityinen suuren paaston jumalanpalvelustekstit sisältävä teos.

Seuraava Analogi 2/11 ilmestyy **14. huhtikuuta**. Siihen tuleva aineisto on jätettävä toimitukseen **viimeistään keskiviikkona 16. maaliskuuta**.

● **Julkaisija:**

Haminan, Hämeenlinnan, Kotkan, Lahden, Lappeenrannan, Tampereen ja Turun ortodoksiset seurakunnat

● **Kustantaja:**

Kotimaa-Yhtiöt Oy
Kahdestoista vuosikerta, painosmäärä 10 200 kpl.

● **Päätoimittaja:**

Kari M. Ranttilä, puh. 040 550 6272

● **Graafikko:**

Heikki O. Jokinen, puh. 050 524 6007
ho.jokinen@kolumbus.fi

● **Toimitus:**

Rautatienkatu 52 E, 13210 Hämeenlinna

● **Sähköposti:**

analogi@kotimaa.fi tai
analogi.toimitus@pp.inet.fi

● **Tilaaminen ja osoitteenmuutokset:**

Tampereen kirkkoherranvirasto,
Suvantokatu 10 A, 33100 Tampere, puh. 020 610 0355 (ti–pe klo 9–13)

● **Julkaisuneuvosto:**

Kirkkoherra Ion Durac (pj.), kirkkoherra Timo Tynkkynen (vpj.), kirkkoherra Markus Aroma, kirkkoherra Leo Huurinainen, kirkkoherra Aki Leskinen, (Kotkan kirkkoherra), kirkkoherra Markku Toivanen, päätoimittaja Kari M. Ranttilä, Maria Hokkinen, Marita Jouhki-Inkinen, Mikko Junes, Leena Karjalainen, Leena Lomu, Eeva Manni ja Marita Nieminen, Satu Timonen.

● **Toimituskunta:**

Mikko Junes, Esko Nikander, Simo Ojanen

● **Tilauhintaa**

21 euroa/vuosi
Lehti ilmestyy viisi kertaa vuodessa

● **Ilmoitushinnat (sis. alv):**

1/1-sivu 1200 euroa, ½-sivua 650 euroa
¼-sivu 500 euroa, 1/8-sivu 250 euroa, ks. verkkosivuilta mediakorttia

● **Ilmoitusmyynti (kaupalliset ilmoitukset):**

Kotimaa-Yhtiöt Oy, myyntineuvottelija
Vappu Kuusiniemi, puh. (014) 619 824 tai
040 486 6726, vappu.kuusiniemi@kotimaa.fi;
aineistot: ilmoitusmyynti@kotimaa.fi.

Painopaikka: Kirjapaino Uusimaa,

Porvoo 2010

ISSN 1458-9257

Jakelu: Itella Posti oy.

www.ort.fi/analogi
24. HELMIKUUTA 2011

Sopiiko kilpailuttaminen kirkkoon?

Kaupunkien hallinnossa on yleistynyt palvelujen ja erilaisten tuotantojen kilpailuttaminen. Sillä tavoitellaan hallinnon virtaviivaistamista ja läpinäkyvyyttä ja taloudenhoidon edullisuutta. Kilpailuttamisesta käytetään nimitystä tilaaja–tuottaja-malli. Kilpailutusta voidaan toimittaa esimerkiksi kaupunkikonsernin sisäisenä kilpailutuksena tai siihen voidaan pyytää tarjouksia myös ulkopuolisilta palveluntarjoajilta.

Viime kirkolliskokouksessa sivistysvaliokunta tarttui tarjottuun syöttiin ja päätti myös sekin kilpailuttaa taloudellisesti edullisimmalla tavalla Ortodoksisen kirjallisuuden julkaisuneuvoston (OKJ:n) toimialaan kuuluvan kirkon liturgisten kirjojen toimitustyön. Uudelleen organisoinnista ja kilpailuttamisesta johtuen liturgisen kirjallisuuden kääntämisestä koskevat työsopimukset irtisanottiin tammikuussa ja alettiin puhua liturgisten tekstien tuottamisesta.

Kaupunkikonserneissa tilaaja–tuottaja-mallin yksi keskeinen koetinkivi on ollut kilpailuttamisen osaaminen. Tarjouspyynnöt tulisi osata kirjoittaa niin, että tavoiteltu palvelusäilytö toteutuu, kun erilaiset tuottajatahot tekevät tarjouksiaan. Monta kertaa on jouduttu toteamaan, että tarjouspyyntö ja saatu tarjous eivät kohtaa, koska kilpailuttajalla ei ole ollut riittävää käsitystä siitä, mitä itse asiassa tulisi tilata ja miten tilaus olisi tullut tarjouspyyntöön kirjoittaa. Kulunut sanonta, että sitä saa, mitä tilaa, on toisinaan osoittautunut sekä epätoiseksi että traagisen todeksi.

Muutaman viime vuoden ajan on kirkossamme ollut valmisteilla muun muassa psalmien uusi suomennos sekä vigilian ja liturgian kielellisesti uudistetut laitokset. Septuagintan mukaiset psalmit julkaistiin viimein viime vuoden lopulla, ja ne on nyt otettu käyttöön Karjalan hiippakunnassa. Nyt kilpailutus kohdistuu myös vigilian ja liturgian tekstien toimittamiseen – ah, anteeksi, tuottamiseen – liuskapalkkioperiaatteella, mikä käytännössä tarkoittaa, että tästä eteenpäin kirkkomme kaikkein keskeisin aarre, vigilia ja liturgia, kirjoitetaan uuteen kuosiin urakkapalkalla. Sama menettely koskee myös kuorolaisille tuttuja Suuren oktoe(k)-hoksen ja Triodionin tuhatsivuisia runoteoksia. Itse asiassa näitä ei enää suomenneta vaan ne tuotetaan Johannes Seppälän käännösten pohjalta, mikä ehkä merkitsee, että nämä käännökset vain kevyesti stilisoidaan jonkinasteiselle suomen kielelle. Suuri ongelma erityisesti vigilian ja liturgian suomentamisessa on se, että näiden tekstien ”tuottaminen” vaatii pitkällistä ja syvällistä pohdintaa ja on hyvin verrattavissa esimerkiksi kirkkoraamatun monivuotiseen työstämiseen. En halua edes kuvitella, mitä tuhoa kirkkoraamatun suomentaminen liuskapalkkioperiaatteella olisi saanut aikaan.

Kirkolliskokouksen sivistysvaliokunta kantaa esityksistään pitkäaikaisen vastuun. Kilpailuttamisen osaaminen on kirkkohallituksellekin taitolaji, ja jos tilaajan asiantuntemus on vain osittaista, on tilauksen mukainen palvelukin helposti sen mukaista.

Kari M. Ranttilä

Juhlaikoni

Johannes Siinailaisen sunnuntai,
3. huhtikuuta

PUHEENJOHTAJALTA, ISÄ ION DURAC

Ruumiillisesti elämämme kulkee neljän vuodenajan halki. Toisinaan on lämpimämpää, toisinaan on kylmempää ja lunta on runsaasti niin kuin tänä vuonna. Sielujemme elämä ei ole riippuvainen ulkona olevasta ilmasta. Jos elämme Jumalan opetuksien mukaisesti, meillä voi olla jatkuva hengellinen kesä, täynnä hyveiden kauniisti tuoksuvia kukkia. Tämän takia muistakaamme Vapahtajan sanoja: ”Valvokaa ja rukoilkaa, ettette joutuisi kiusaukseen.” (Matt. 26:41)

Toisuskoisuus voi olla riskitekijä avioliitossa

Ortodoksien muuta väestöä korkeammat avioeroluvut ovat tuttu asia perheterapeutti **Kari Kuhaselle**, joka on tehnyt pitkään parisuhdetyötä vaimonsa **Maijun** kanssa. Valamon luostarin läheisyydessä asuvat Kuhaset auttavat parisuhteen aallokoissa painivia muun muassa erilaisilla kursseilla ja terapiassa.

Ortodoksien avioerolukuihin Kuhasella ei ole antaa yhtä kaiken kattavaa selitystä. Seka-avioliitossa toisuskoisen puolison kanssa saattavat käytännölliset ongelmat kuitenkin heijastua yllättävällä tavalla myös keskinäisiin aviosuhteisiin.

– Yksi pappi mainitsi kerran Valamon seminaarissa, että niillä aviopareilla, joista kumpikaan ei käy kirkossa, menee parhaiten, toiseksi parhaiten menee niillä, joista vain toinen on kirkollisesti aktiivinen, ja jos molemmat käyvät ahkerasti eri kirkoissa, niin silloin tulee helposti konflikteja. Tällöin ei kyetä sopimaan siitä, että kumpikin käy omassa kirkossaan tai osallistuu vastavuoroisesti myös puolison kirkon elämään vaan syytetään toista siitä, ettei tämä lähde mukaan. Toinen saattaa ensin alistua ja osallistua miellyttääkseen toista ja lopulta kyllästyy siihen.

Ortodoksimuoliso voi tällaisessa tilanteessa tuntee pettymystä ja kaunaisuuttakin, minkä taustalla on esimerkiksi sodanjälkeisinä vuosina koettu vähätely ja syrjintä. Toisuskoisuus voi siis pitkän päälle olla myös avioeroja aiheuttava tekijä?

– Kyllä, ja se että puolisoille ei ole toisen kulttuuri tuttua, se ei kiinnosta eikä siihen saa kontaktia, koska jumalanpalvelusten eroavuus näissä kahdessa kirkossa tuntuu niin suurelta. Nämä ovat monta kertaa uskontoon liittyviä kitkatekijöitä ortodoksien parisuhteissa.

Mistä avioerot johtuvat?

Ortodoksimuoliso elämäntapa Suomessa ei juuri eroa valtavuoliso tavoista ja totumuksista. Kuhasen mukaan kiire vai-vaa kaikkia, ja lapset jäävät usein yksin, kun molemmat vanhemmat käyvät töis-sä. Muolisoiden kesken ei varata yhteistä ▶

aikaa, ei puhuta tarpeista, tunteista ja ajatuksista tai ainakin se jää kovin vähäiseksi ja pintapuoliseksi.

– Kuten yksi professori on sanonut, yhteiskunnassa vallitsee nykyään yksilöllisyys, rationaalisuus eli järkipäisyys ja hedonistisuus eli nautinnonhalu. Yksilöllisyys johtaa yksinäisyyteen, rationaalisuus tunteettomuuteen ja hedonismi kaiken liioitteluun.

Parisuhteiden keskeisenä ongelmana Kuhanen pitää rakentavan keskustelun puutetta ja sitä, ettei osata antaa tilaa toiselle. Tilanne johtaa helposti riitelyyn eli tunneperäiseen hyökkäykseen toista kohtaan. Toistuvaa riitelyä seuraa vaikeaminen, joka sammuttaa myönteiset tunteet. Parempi olisi tunnustaa ristiriidan olemassaolo, pyytää anteeksi ja pyrkiä ratkaisemaan asiat rauhallisesti keskustellen.

– Kouluissakaan ei ikävä kyllä ope-

teta rakentavaa viestintää, jossa puhuja ottaisi henkilökohtaisen vastuun sanoistaan. On esimerkiksi aivan eri asia sanoa, että ”minä olen nyt vihainen sinulle” kuin ryhtyä suin päin haukkumaan toista.

Rakkauden ja rakastumisen ero

Kuhanen määrittelee rakastumisen tarvekeskeiseksi tilaksi sellaisen ihmisen edessä, jolla henkilö olettaa olevan mahdollisuuksia täyttää hänen tarpeensa. Rakkaus taas on tahdonvalintaa, joka puetaan toista tukeviksi teoiksi, ja tätä ei parisuhteessa useinkaan ymmärretä.

– Monelle on lapsuudessa sysätty liian paljon vastuuta. Hänet on jätetty pitkiksi ajoiksi yksin tai sitten on huolehdittu ja komenneltu liikaa, huudettu ja tukahdutettu lapsen tahto. Seurauksena voi olla samankaltainen käytös ja pakon-

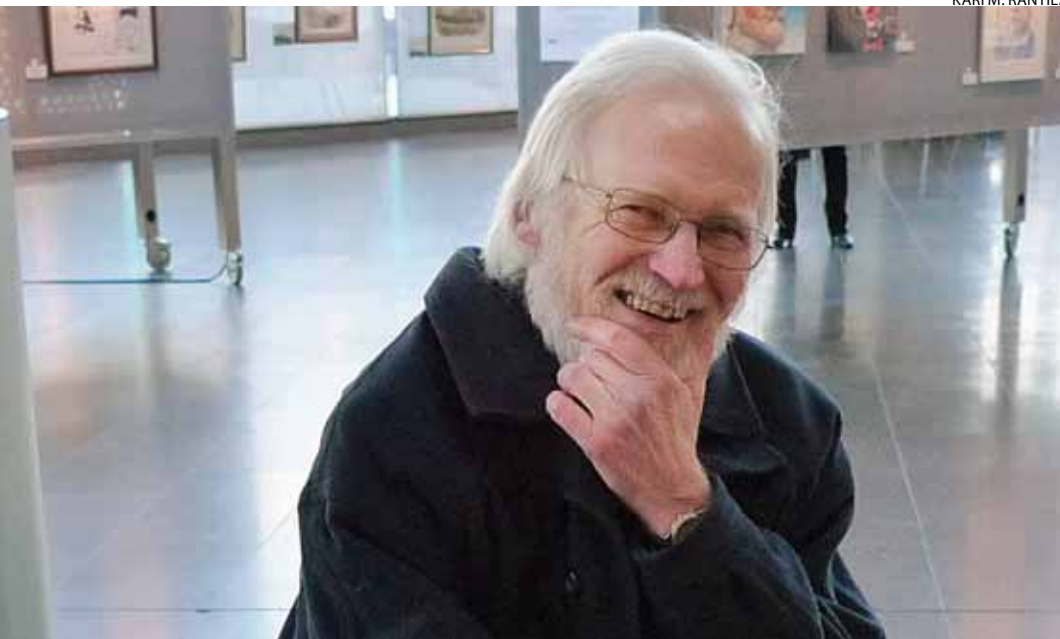
omainen tarvitsevuus aikuisiällä. Ihminen odottaa koko ajan toiselta, ei osaa antaa omastaan mitään eikä kykene hakemaan apua, jos tulee vaikeuksia elämässä.

Työ hallitsee nykyihmisen ajankäyttöä, eikä lomallakaan usein malteta sulkea puhelinta. Jos puoliso on työn vuoksi vielä paljon poissa kotoa, toinen voi kokea yksinäisyyttä ja jopa mustasukkaisuutta, jolloin sisäiset pelot voimistuvat ja johtavat toisen syytelyyn.

Eroseminaareissa paljastuu eron syyksi usein puolison uskottomuus. Kuhasen mielestä seksi ei ole avioliiton onnellisuuden edellytys, vaan onnellinen avioliitto on onnellisen seksin edellytys. Miehen tai naisen seksiriippuvaisuus tukahduttaa puolison halun, ja tarvitsija hakee ulkopuolisia suhteita.

– Tunteet kuolevat, kun ei osata rakentavasti keskustella myöskään näistä asioista eikä osoittaa arvostusta, ihailua ja hellyyttä toista kohtaan, eli tämmöisiä tekijöitä on ihan tässä hengellisen elämän liepeillä. Ei osata kohdata toista ihmistä ja kertoa miltä minusta nyt tuntuu, eikä kysyä myöskään toisen mielipidettä vaan syytetään toista kaikesta.

KARI M. RÄNTILÄ

Ortodoksinen opetus avioliitosta sakramenttina on virittänyt avioelämän ihanteet korkealle.

Naiset lähtevät yhä useammin

Arkikokemuksen valossa naiset näyttävät toimivan erotilanteissa aiempaa itenäisemmin ja määrätietoisemmin. **Marjukka Litmalan** (2003) mukaan kahdessa kolmasosassa avioerotapauksista ensimmäinen hakemus käräjäoikeuteen tehdään yhdessä. Kuitenkin naisten sanotaan olevan useimmin aloitteentekijänä.

Kovin harvinaista ei ole enää sekään, että naiset muuttavat yksin pois kotoa, jolloin yhteishuoltajuudesta sovittaessa miehestä tulee lasten lähihuoltaja. Arjen pyörittäminen jää miehen harteille, ja lasten erokivut koetaan kipeimmin sielä, missä lapset enimmäkseen ajan ovat.

Naisten lähdölle on vaikea löytää yksiselitteistä syytä, mutta Kuhanen viittaa yksilöllisyyden, rationaalisuuden ja hedonismien lisääntymiseen. Toinen syy voi olla puolison tai molempien narsistisuus tai luonnehäiriö, jota suhteen alussa ei tunnisteta. Puoliso voi reagoida jopa ole-malla hauska, iloinen ja leikkisä, kun parisuhteessa paljastuu ikävä puoli.

– Naiset ovat myös tulleet entistä to-

merimmiksi näissä asioissa ja ovat nousseet alistetusta asemasta, jossa ovat vuosikymmeniä sitten olleet. Aikaisemmin naiset olivat usein miehille mieliksi ja urputtivat vain, mutta elivät ja olivat avioliitossa.

Yksilökeskeinen elämäntapa, arvomaailman murros ja yhteiskunnallisten olosuhteiden muutos mainitaan usein erojen taustatekijöinä. Erään brittiläisen selvityksen mukaan Facebookin kautta syntyneet kontaktit entisiin ystäviin tai kumppaneihin ovat osallisena joka viidennessä avioerossa.

Avioliitto – ortodoksinen näkökulma?

Ortodoksinen opetus avioliitosta sakramenttina on virittänyt avioelämän ihanneet korkealle. Eroperheiden kamppailua sivusta seuraava voi pohtia, eikö Jumalanäidin esikuva uhrautuvasta huolenpidosta merkitse ortodokseille enää mitään?

– Kyllä se voi merkitä, mutta toinen on se asia, että uskoa ei oteta todesta, vaan käydään kirkossa ikään kuin ulkoisesti tai ei todella mietitä, mitä minun sisälläni liikkuu, mitä tämä palvelee tämä tämmöinen käytös.

Kuhasen mielestä esimerkiksi lähimmäisenrakkauden etiikkaan kytkeytyvä vastavuoroisuuden ajatus (Matt. 7:12) tarjoaa hyvän lähtökohdan käsitellä myös ortodoksien parisuhteissa esiintyviä ongelmia. Valitettavasti kirkossa ei ole ymmärretty parisuhdetyön tärkeyttä, eikä sen hyväksi ole tehty käytännössä juuri mitään.

– Kyse on varmaan myös siitä, että suurin osa kirkon jäsenistä ei tunne kirkon teologiaa vaan on vieraantunut kirkosta ja uskosta. Monilta on ehkä jäänyt huomaamatta, kuinka esimerkiksi Uuden testamentin opetukseen siitä, että pahaan ei pidä vastata pahalla (Room. 12), sisältyy runsaasti hyvää ja käyttökelpoista psykologiaa myös parisuhteen näkökulmasta.

■ **Mikko Junes**

Trimeeri Oy
www.trimeeri.fi

Ortodoksien avioliitot

kariutuvat muita useammin

Ortodoksien solmitut avioliitot johtavat liki kolmanneksen useammin avioeroon kuin luterilaisilla ja viidenneksen useammin kuin koko väestöllä. Avioerojen lukumäärä vuosina 2007–2009 oli samaan aikaan solmittujen avioliittojen määrään verrattuna ortodokseilla 54,1 prosenttia ja ev.lut. kirkossa 41,8 prosenttia. Tarkastelussa ovat mukana ortodoksien osalta Helsingin hiippakunnan seurakuntien lisäksi Kuopion, Joensuun ja Oulun ortodoksiset seurakunnat eli 3/4 kirkon väestöstä.

Suhteellisesti suurin avioerojen osuus oli Kotkassa, jossa eroja oli enemmän kuin samaan aikaan solmittuja avioliittoja. Lahden ortodoksisessa seurakunnassa avioerojen osuus oli 78,4, Oulussa 77,6 ja Joensuussa 75 prosenttia. Vain Hämeenlinnassa eroja oli vähemmän kuin luterilaisilla.

Avioerojen osuus samaan aikaan

solmituista avioliitoista on pelkistetty tapa kuvata avioerojen määrää. Varsinaisen avioeroprocentti tulisi laskea suhteuttamalla tietynä vuonna solmittujen avioliittojen määrä näissä liitoissa tapahtuneiden erojen määrään. Tällaisia tilastoja on ainoastaan koko väestön osalta. Esimerkiksi vuonna 1955 solmituista avioliitoista on päättyneet eroon 18,5 %, vuonna 1970 solmituista 32 % ja vuonna 1985 solmituista 39 prosenttia vuoden 2009 loppuun mennessä. Kymmenen vuotta sitten solmituista liitoista on tähän mennessä kariutunut jo joka neljäs.

Lähellä luterilaisten avioerojen ja samaan aikaan solmittujen avioliittojen suhdelukua ovat Hämeenlinnan lisäksi Kuopion (44,6) ja Turun (44,8) ortodoksiset seurakunnat. Tampereella ortodoksien avioerojen osuus oli 47,4 ja Helsingissä noin puolet ortodoksien samaan aikaan solmimista avioliitoista.

Solmittujen avioliittojen ja avioerojen lukumäärä sekä avioerojen %-osuus samaan aikaan solmituista avioliitoista eräissä ortodoksisissa seurakunnissa vuosina 2007–2009.

Seurakunta	Ortodoksinen vihkimys	Ev.lut. vihkimys	Siviilivihkimys	Avioliitot yhteensä	Avioerot	Erot %
Analogiseurakunnat *	121	82	171	374	206	55,1
Helsinki	242	130	242	668 **	329	49,3
Kuopio	47	23	31	101	45	44,6
Joensuu	44	27	45	116	87	75,0
Oulu	19	17	22	58	45	77,6
Yhteensä	473	279	511	1317	712	54,1

* Haminan, Hämeenlinnan, Kotkan, Lahden, Lappeenrannan, Tampereen ja Turun seurakunnat yhteensä.

** Osassa (54) Helsingin luvuista puuttuu tieto vihkimistavasta.

Taulukon tiedot on saatu seurakunnista.

Siviilivihkimyksiä on hiukan enemmän

Ortodoksit vihitään hiukan useammin maistraatissa kuin omassa kirkossaan. Molempien vihkimysten osuus oli keskimäärin reilu kolmannes (36–39 %) ortodoksien kaikista vihkimyksistä. Siviilivihkimysten osuus on ortodokseilla kolmisen prosenttiyksikköä suurempi kuin luterilaisilla.

Suhteellisesti eniten ortodoksisia vihkimyksiä oli Kotkassa, jossa näin vihittiin puolet pariskunnista. Vähiten niitä oli vastaavasti Hämeenlinnassa eli vain joka viides vihkimys. Kuopiossa ortodoksisten vihkimysten osuus oli 44,6 ja Helsingissä 36,2 prosenttia.

Hämeenlinnassa, Tampereella, Turussa ja Lahdessa siviilivihkimysten osuus oli peräti puolet eli 47–54 prosenttia kaikista vihkimyksistä. Tampereen tilannetta selittää luterilaisten vihkimysten alhainen osuus (16,8 %). Turussa, Lahdessa ja Hämeenlinnassa taas ortodoksia vihkimyksiä oli selvästi vähemmän (20–29 %) kuin seurakunnissa keskimäärin.

Elokuu on tätä nykyä Suomessa suosituin vihkimiskuu, joten Herran äidin paaston 1.–15.8. vihkimisrajoitus saattaa jossain määrin lisätä siviilivioliitton suosiota ortodokseilla.

■ **Mikko Junes**

Lähes puolet avioeroista on turhia

Suomessa purkautuu vuosittain runsaat 13 000 avioliittoa eroon. Evlut. kirkon perheisankeskuksen johtajan tehtävästä helmikuussa eläkkeelle jäänyt TT **Martti Esko** on sitä mieltä, että lähes puolet avioeroista on turhia. Tällöin avioliiton eteen ei ole tehty riittävästi työtä, joten se olisi voitu pelastaa esimerkiksi hyvällä parisuhdetyöllä.

Esko kyseenalaistaa vahvasti niin sanotun hyvän avioeron olemassaolon. Monessa tapauksessa ero ei auta vaan ihmissuhdeongelmat siirtyvät seuraavaan parisuhteeseen. Niinpä noin kolmannes eronneista katuukin jossain vaiheessa eropäätöstään.

Eskon mukaan eroa on syytä harkita hyvin huolellisesti. Kiireessä tapahtuva ero nostaa pintaan voimakkaita tunteita ja johtaa helposti toisen syyttelyyn.

Eroajatuksen taustalla on usein yk-

silön, parisuhteen tai perheen kehityksellinen kriisivaihe, jota avioero ei voi ratkaista. Prosessi jatkuu sellaisenaan seuraavissa ihmissuhteissa, ja aivan vieraat ihmiset joutuvat osalliseksi selvittämättömään kriisiin.

Avioeroriski on suurimmillaan toisen lapsen syntymän jälkeen. Nainen näyttää Eskon mukaan selviytyvän erosta paremmin kuin mies. Eniten erosta kärsivät lapset, kun lasten ja nuorten yksilöitymis- ja kasvupohja häiriintyy.

Noin kahdelle kolmasosalle isistä avioero merkitsee pysyvää irtautumista myös lapsista, vaikka eron yhteydessä olisi sovittu yhteishuoltajuudesta. Momen isän elämän alamäki alkaa erosta ja erityisesti lasten menettämisestä. Vaikka puoliso näyttää olevan korvattavissa, lapsen omaa vanhempaa on vaikea korvata. ■ **MJ**

Vaiettu ongelma

Ortodoksien avioeroluvut ovat veret seisauttavia. Silti ne eivät tule yllätyksenä, jos on vain pitänyt silmänsä ja korvansa auki; erouutisia tulee tuon tuosta vastaan. Yllätys ne eivät liene myöskään kirkon johdolle, onhan luvut joka vuosi painettu kirkkokalenteriin.

■ TT **Martti Eskon** näkemys, jonka mukaan lähes puolet avioeroista on turhia, antaa ajattelemisen aihetta. Esko tietää mistä puhuu, sillä hän on ollut käynnistämässä monia luterilaisen kirkon perhetyön muotoja. Erityisesti nuoret parit ja lapsiperheet tarvitsevat apua, sillä heillä eroriski on suurin.

Tässä yhteydessä on kysyttävä, mitä oma kirkkomme on asialle tehnyt, onkohan siihen reagoitu kirkon strategiassa vuosille 2010–2015? Kyseinen paperi sisältää 35 erilaista toimenpiteitä, joista vain yksi liittyy jollakin tavoin aiheeseen. Avioliittoa tai avioeroista siinä ei puhuta sanaakaan.

Avioerojen suuri määrä muodostaa ortodoksiselle kirkolle tietynlaisen uskottavuusongelman. Kuinka kirkko, jolle avioliitto on sakramentti, voi korkeiden erolukujen valossa puhua uskottavasti avioliiton puolesta? Miten vakuuttavasti sen voi

tehdä kirkon työntekijä, jonka omakin liitto on kenties kariutunut?

Inhimillisen heikkouden tähden kirkko vihki eronneet uudelleen aina kolmanteen avioliittoon saakka. Siinäkö kaikki? Tokihan papiston kanssa voi keskustella myös parisuhdeasioista, mutta tämä koskee käytännössä vain niitä, joilla on yhteys seurakuntaan. Suuri hiljainen enemmistö jää kirkon tavoittamattomiin.

Onneksi luterilaisella kirkolla on tarjota asiantuntevaa perhe- ja parisuhdeneuvontaa 43 paikkakunnalla. Suuren kysynnän vuoksi kuitenkin vain joka kolmas tarvitseva ja pääkaupunkiseudulla vielä harvempi pääsee palvelujen piiriin.

Kirkon perheneuvontapalveluja voivat käyttää muutkin kuin luterilaisen kirkon jäsenet. Emme silti voi kovin pitkään ratsastaa ison kirkon siivellä, sillä tarvitsijoita on paljon, ja kirkosta eroaminen näkyy tehokkaasti valtakirkon rahoituspuolella. ■ **MJ**

Elämä on valintoja

HELLEVI SALMINEN MATIHALTI

Opin äskettäin Suomen Kuvalehdestä uuden sanan *bonusmummo*. Se tarkoittaa mummoa, ”jonka uusperhe saa avioliitossa kaupanpäällisenä”. Se on eräs aikamme tunnusmerkki ja kertoo siitä, miten runsasta avioliittojen hajoaminen tänä aikana on – varmaan jokainen tietää ainakin yhden bonusmummon, kirjoittaa **Hellevi Matihalti**.

■ Isä Andreas osallistuu rakennustöihin.

Avioliitto siis on kriisissä? Perheet eivät voi hyvin? Ortodoksisessa kirkossa avioerojen määrä on lisäksi huomattavasti suurempi kuin luterilaisessa kirkossa.

Arkkimandriitta **Andreas Larikka** näkee ongelman syvempänä, kirkon kriisinä. Hän muistuttaa nykyisen paavin ajatuksesta, että kristologia on juuri perinteisesti kristityissä maissa menettämässä merkitystään huolestuttavassa määrin, jo sanana ”Kristus” on katoamassa kielenkäytöstä.

– Ajatus ja tietoisuus kristillisestä avioliitosta, avioliitosta sakramenttina, on suorastaan kadonnut. Rohkenen näin sanoa, koska seurakuntapappina kerron aina avioliittoon aikoville, miten suuri merkitys on sillä, että nämä haluavat tulla kirkkoon vihittäviksi. Koetan puhua siitä, miten ihmiskuvamme teologisen antropologian ytimessä on perhekäsityksemme. Mutta useimmiten ihmiset ovat kiinnostuneita vain siitä, miten tämä seremonia käytännössä menee – että seisotaan oikein päin, että kaikki näyttää ja kuulostaa hyvältä ja juhlalliselta, isä Andreas sanoo.

Hän pelkää, että pyhät toimitukset kirkossa muuttuvat pelkiksi riiteiksi, että vain ulkokuori merkitsee ja sisällöstä ei olla edes kiinnostuneita.

– Kun ihmiset haluavat kirkossa ta-

pahtuvan vihkimisen, haluavatko he kuulla myös ortodoksisen kirkon opeuksen avioliitosta ja elää sen mukaan?

Perhe – Pyhän Kolminaisuuden kuva

Isä Andreas näkee, että sitoutuminen ja uhrautumisen vaikeus ovat lähes mahdollomia nykyihmiselle. Hän miettii myös perinteisten kirkkojen avioliitto- ja perheopetusta, sanoo, että sitä toki pidetään epämuodikkaana:

– Sehän on perinteinen malli. Se voidaan nähdä hyvinkin naista alistavana. Mutta tämä vie meidät sen kysymyksen äärelle, että miehellä ja naisella on erilaiset tehtävät. Miehestä ei voi tulla äitiä, se on biologinen tosiasia – äitiys kuuluu naiseuteen. Tässäkin, kuten kirkossa, on olemassa isän ja äidin ”virka” – mies ja nainen tarvitsevat toisiaan. Perhe on Pyhän Kolminaisuuden kuva: Isä antaa elämän Pojalle ja Pyhä Henki elävöittää sen rakkaudella.

– Kuitenkin juuri avioliitto vaatii uhrautumista – kysymyksessä ei ole enää minä vaan me. Jotenkin tuntuu, että kaikki on nykyään privatisoitunutta, että ortodoksisessakin kirkossa tässä suhteessa on ajauduttu tietyllä tavalla lähes individualismiin, vaikka ortodoksisuus nimenomaan korostaa yhteisöllisyyttä.

► Kaikkea ei voi saada

Isä Andreas jatkaa sanoen, että elämä on valintoja.

– Tasa-arvoa vaativat naiset eivät itse asiassa tyydy tasa-arvoon, vaan he vaativat enemmän. He vaativat kaikki samat oikeudet kuin mies – ja lisäksi he haluavat synnyttää lapset, mihin mies ei koskaan kykene. Tiedän, että tämä on hyvin radikaalisti sanottu, enkä halua tällä takaisin naisen alistettua asemaa. En lainkaan halua väittää, etteivät naiset saisi luoda omaa uraansa siinä kuin miehetkin – mutta kaikkea ei vain voi saada. Elämä on valintoja, eikä valintoja saa tehdä lapsen ja perheen kustannuksella.

Hän suree sitä, miten paljon näkee lasten jäävän heitteille – ei välttämättä aineellisesti vaan henkisesti, aivan liian pieninä yksin kysymystensä kanssa, ja korostaa uudestaan, että yksi aikamme ongelma on sitoutumisen vaikeus ja pitää yhtenä esimerkkinä tästä sitä, että

Läsnäolon tuntu ehkä on juuri se, mikä meidän ajassamme on varsin harvinaista.

nykyään varsin monet ihmiset haluavat elää niin sanottuina sinkkuina.

– Vaikka tämä sinkkuus on kyllä varsin kiinnostava asia. Olen saanut sellaisen vaikutelman, että hyvin suuri osa sinkuista ei kuitenkaan pidä elämänmuotoaan ihanteellisena, vaan toivoisi lähelleen toista ihmistä. Arjen kestäminen ja jakaminen saattaa silti olla kestäväntöntä – sitoutumista halutaan välttää sen tähden. Poimia ikään kuin rusinat pullasta... Tästä seuraa eräänlainen parisuhteen palvonta, ja kun yhteiselämä nähdään arkipäivästä irtileikattuna, sillä ei ole jatkuvuutta.

Läsnäolon merkitys

Isä Andreas myöntää, että ajat ovat muuttuneet hänen lapsuudestaan.

– Mutta koen olevani etuoikeutettu,

kun sain elää lapsuuden kotona. Äitinihän meni töihin vasta, kun olin kouluikässä – silloinkin ensin sivutoimiseksi tuntiopettajaksi, ja hän aloitti kokopäiväisen työn, kun olin jo reippaasti kouluikäinen, kouluelämään sopeutunut. Tietysti aineellista hyvää oli vähemmän, mutta en vaihtaisi tuota kokemusta.

Hän muistaa lapsuutensa kesälomat, jolloin vietettiin kaksi kuukautta oikeaa kesälomaa – myös isä tuli kesäviittoon perheen pariin oman lomansa ajaksi.

– Tehtiin perheen yhteisiä asioita – mitä hyvänsä varsin arkista, halonhakuusta pinontekemiseen, souteluun järvellä, tikanheittoon... Aivan tavallisia yksinkertaisia asioita. Mutta tärkeintä olikin läsnäolo – että ihminen on olemassa toiselle ihmiselle. Ei sen tekemisen sinänsä mitenkään ihmeellistä tarvinnut olla...

Läsnäolon tuntu ehkä on juuri se, mikä meidän ajassamme on varsin harvinaista. Kiire määrittää ihmisten elämän aamusta iltaan, viikosta toiseen. Monesti ihminen on paikalla, mutta kuitenkin poissaolevana.

– Sunnuntaiaamu on ainoa aamu, kun saa nukkua vähän pidempään. Tämän minä kuulen usein perusteluna sille, miksi kirkkoon ei tulla, isä Andreas huomauttaa vielä.

Mitä kirkko tekee?

Mitä kirkko voi tehdä perheiden ja avioliittojen suhteen? Isä Andreas kaipaa ortodoksiseen kirkkoon jotakin vastaavaa kuin luterilaisen kirkon Perheasiain neuvottelukeskus, jotakin enemmän, kuin vain papin kanssa tapahtuvat keskustelut. Erityisen tärkeää tämä olisi hänen mielestään ortodoksisessa kirkossa, jossa suurin osa avioliitoista on seka-avioliittoa. Hänen käsityksensä mukaan ortodoksisen tradition säilyttäminen ja kirkon opetuksen mukainen arkielämä tietyllä tavalla kärsii siitä, että vanhemmat kuuluvat eri kirkkoihin.

– Ortodoksisessa kirkossa järjestetään papeille runsaasti erilaista koulutusta, hän sanoo. – Mutta tätä puolta ei ole otettu missään huomioon – ei edes kirkon uudessa strategiassa.

Hänen mukaansa kokouksia, neuvotteluita ja palaveria järjestetään melkein mitättömienkin seikkojen tähden,

jopa niin runsaasti, että se vie aivan liian henkistä energiaa.

– Kaikilla tasoilla tuntuu vallitsevan jonkinlainen kokoushysteria. Olen naisykselle ei jää aikaa, hän sanoo.

– Meidän pitäisi kyetä pitämään raikkaana ja kirkkaana aito hengellisyys. Aito uskonnollinen kokemus. Se, että yhteys Jumalaan on mahdollinen ja että se antaa elämälle todellisen mielekkyyden.

Puhuu perheetön pappi

Isä Andreas on vihitty munkiksi, eikä hän niin ollen ole elänyt avioliitossa eikä hänellä ole perhettä. Miten tällainen ”sinkkupappi” ylipäättään voi ymmärtää perhe-elämää ja avioliiton ongelmia?

Isä Andreas muistuttaa metropoliittia **Stefanoksen** teoksesta ”Autiomaan haaste”:

– Metropoliitta Stefanos kirjoittaa, ettei ole kahta eri hengellisyttä, toista avioliitossa ja yleensä maailmassa eläville, toista luostarikilvoittelijoille. Päämäärä on sama. Avioliitto ja perhe ovat kuva Pyhän Kolminaisuuden keskinäisestä rakkaudesta, ja juuri siksi avioliitto on sakramentti. Täydellistyminen, itsekkyydestä luopuminen yhteiseksi hyväksi toteutuu aivan samoin munkkien ja nunnien elämässä kuin avioliitossa elävien elämässä.

Hän muistaa takavuosisilta metropoliittia **Panteleimonin** opetuspuheen siitä, miten kaksi kilvoittelijaa päätti ruveta elämään yhdessä kilvoituselämää.

– Kaikki oli alussa suloista ja hyvää, kaunista ja sopusointuista. Meni muutama aika, ja mitä tapahtuikaan? Minä en voi sietää tuota toista ihmistä, hän on täysin mahdoton emmekä me voi jatkaa yhdessä tällä tavoin. Ja sitten metropoliittia Panteleimonin sanoi: ”Tuskin se on kovin paljon erilaista avioliitossakaan ensi-ihastuksen jälkeen, kun arki koitaa.”

Hän miettii, että vastakkainasettelu perheellisten ja perheettömien pappien välillä ei ole vain tarpeeton ja turha vaan myös väärä:

– Jos koetan opettaa avioliitosta tai perhe-elämästä, neuvoa rippilapsiani tällaisten ongelmien suhteen, niin enhän minä opeta omasta kokemuksestani vaan niin kuin kirkko opettaa.

■ Hellevi Matihalti

Ekumenialla oma suomalainen asunsa

Tammikuun loppupuolella olemme jälleen viettäneet ekumeenista rukousviikkoa yhdessä muiden kirkkojen kanssa ympäri kristillistä maailmaa. Saamme olla Jumalalle kiitollisia yhteisestä uskosta, yhteisestä toivosta, yhteisestä rakkautesta. Kristus yhdistää meitä. Hän itse rukoili kaikkien opetuslastensa keskinäisen yhteyden ja ykseyden puolesta. Se on myös meidän tehtävämme.

Eri kristillisten traditioiden keskinäinen kunnioitus ja pyrkimys oppia toinen toistemme tavasta rukoilla on keskeisellä sijalla ekumeniassa. Erityisesti meidän ortodoksien on syytä näyttää tässä esimerkkiä, koska olemme osaltamme aina pyrkineet olemaan kirkon ykseyspyrkimyksen ytimessä. Historian kärsimysten tulisi näkyä myös avoimuutena sekä erilaisuuden kunnioittamisena.

Aiemmin ekumeeninen kanssakäyminen saattoi olla mutkaton, kun kokoonnuttiin vain yhteisiin hartaustilaisuuksiin. Nykyään se on paljon vaikeampaa, kun joudumme selvittämään kirkkojen välisten erojen opillisia ja kirkkopoliittisia syitä. Sovinnon tekeminen ja mielen puhdistaminen historian painolastista on tärkeä osa ekumeenista työtä.

Ekumeeninen rukousviikko kehottaa kirkkoja ja meitä kristittyjä itsetutkiskeluun ja nöyryyteen. Siihen sisältyy kutsu katumukseen ja uudistukseen Kristuksen rakkauden hengessä.

Ortodoksisuus ja luterilainen reformaatio

Suomi on monella tavoin ekumenian mallimaa. Saamme olla kiitollisia siitä, että varsinkin toisen maailmansodan jälkeen meillä on luterilaisten ja ortodoksien välillä ollut mutkattomat suhteet. Kirkkojemme keskinäinen yhteys, luottamus ja vuorovaikutus toteutuvat aidolla tavalla.

Luterilaisella taholla oli sotien jälkeen aitoa huolta siitä, että ortodoksinen kirkko selviää evakkokaudesta. Olemme jatkuvasti saaneet lainata kokoontumistiloja. Luterilainen kirkko ei ole kokenut ongelmaksi sitä, että oma pieni kirkkomme on yleisessä tietoisuudessa noussut sen rinnalle toisena kansallisena kirkkona. Sen piirissä on ymmärretty myös, että vähemmistökirjolla on vahva identiteetti ja joskus korostunutta omanarvontuntoa.

Ekumenialla on maassamme oma suomalainen asunsa. Sen merkittävin kanssakäymisen muoto on seka-avioliitto. Useimmilla ortodokseista on luterilainen puoliso. Aiemmin sitä kautta kirkkomme menetti paljon jäseniä. Nyt taas olemme enemmänkin saavana osapuolena, kun aviopuolisoita kääntyy ja lapset kas-

tetaan ortodoksiseen kirkkoon. Tässä tilanteessa toinen toisensa kunnioitus ja keskinäinen oppiminen ovat ekumenian arkipäivää.

Ortodoksisuus on aina pyrkinyt olemaan uskollinen jakamattoman kirkon kokemukselle, uskontotuuksille sekä tavalle rukoilla ja ylistää. Myös luterilainen reformaatio (uskonpuhdistus) on pyrkinyt palaamaan alkukirkon uskon aitouteen ja puhtauteen. Mitä lähemmin pääsemme osallisuuteen Kristuksesta ja hänen työstään, sitä lähemmäs pääsemme toinen toistamme kirkkoina ja niiden jäseninä.

Loppiaisen juhlaa

Äskettäin vietimme loppiaista, Kristuksen kasteen juhlaa. Kristus, tullessaan ihmiseksi ja ottaessaan omasta tahdostaan Jordanilla kasteen, pyhitti myös koko aineellisen luomakunnan. Kaste on meille kristityille yhteinen; sillä on tärkeä ekumeeninen merkitys.

Kasteveeten upottaminen ja siitä nouseminen ovat näkyvä ilmaus siitä, miten kuolemme ja nousemme ylös Kristuksessa. Kasteen jälkeen valkea kastepuku puetaan uuden elämän ilmuksena. Siksi kastejuhlissa laulamme aina myös: ”Niin monta kuin teitä on Kristukseen kastettu, te olette Kristukseen pukeutuneet. Halleluja.” (Gal. 3:27)

Yhteinen näköala iankaikkisuuteen

Näin ollen kasteesta avautuu kristityille yhteinen näköala iankaikkisuuteen. Tähän sisältyy myös odotusta ja kaipautta tulevaan täyttymykseen ja uudeksi luomiseen, jolloin myös pelastus ja ”muodonmuutos” koskevat kaikkea olevaista. Mutta jo nyt kaipaus ja pyhyys ovat läsnä ja koskettavat koko luomakuntaa, ja meidän tekemisistämme riippuu missä määrin se voi olla ”ikonina” Jumalan kirkkouden maailmasta, siitä missä kerran ”nälkä ei enää vaivaa, ei jano, ei polttava aurinko eikä paahtava helle.” (Ilm. 7:16)

Lopuksi, olemme kiitollisia siitä, että kristilliset kirkot Suomessa – ja enenevässä määrin kaikkialla maailmassa – yhdessä ja toisiaan tukien välittävät ”elävää vettä” janoisten juotavaksi. Tämän pelastuksen lahjan jakaminen on yhteinen tehtävämme ja kutsumuksemme. Se on niin kuin rakkaus, se ei lopu. Se on lahja, joka kasvaa jakamalla ja tuhlamalla. Tähän hyvä ja ihmisiä rakastava Jumala meitä auttakoon.

■ Metropoliitta **Ambrosius**

Ambrosiukselta kunniatohtori

Helsingin yliopiston teologinen tiedekunta on päättänyt myöntää metropoliitta Ambrosiukselle teologian kunniatohtorin (doctor honoris causa) arvonimen. Perusteena tiedekunta esittää, että hän on osallistunut vuosikymmenien ajan keskeisesti suomalaisen kulttuurikeskusteluun, ensin Valamon luostarista käsin, sitten Joensuun, Oulun ja Helsingin piispana sekä nykyään myös kulttuurikeskus Sofian johtajana. Hän on lisäksi osallistunut merkittäväällä tavalla ortodoksinen kirkon maailmanlaajoihin ekumeenisiin keskusteluihin. Ambrosius on ensimmäinen suomalainen kirkonmiehenä, jonka Helsingin yliopisto on 2000-luvulla päättänyt kutsua teologian kunniatohtoriksi. Tohtoripromootio on Helsingin yliopistossa toukokuun lopulla.

Toistemme alamaisia Kristuksen pelossa

Isä **Mikael Sundkvist** muistuttaa Paavalin ohjeesta aviopuolisoille: ”Olkaa toinen toisellenne alamaiset Kristuksen pelossa.” Alentuminen tarkoittaa itsensä alentamista toisen hyväksi.

Avioliittoon vihkimisen toimituksessa luettava epistolateksti, Efesolaiskirje 5:20-33, on kuulijoille haastava teksti. Apostoli Paavalin kirjeestä otettu jakso alkaa seuraavin sanoin: ”Kiittäkää aina ja kaikesta Jumalaa, Isää, meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä. Alistukaa toistenne tahtoon, Kristusta totellen. Vaimot, suostukaa miehenne tahtoon niin kuin Herran tahtoon, sillä mies on vaimonsa pää, niin kuin Kristus on seurakunnan pää; onhan hän seurakunnan, oman ruumiinsa, pelastaja. Niin kuin seurakunta alistuu Kristuksen tahtoon, niin myös vaimon tulee kaikesa alistua miehensä tahtoon.” (Ef. 5:20–24)

Toimituksessa usein luettava Raamatun vanha käänös vuodelta 1938 voi tuntua vielä haastavammalta: ”Olkaa toinen toisellenne alamaiset Kristuksen pelossa. Vaimot, olkaa omille miehille alamaiset niinkuin Herralle.”

Alistetaanko vaimoa?

Häiden juhllisessa tunnelmassa teksti yllättää: Onko avioliitossa kyse puolison – ja varsinkin vaimon – alistamisesta?

Tasa-arvoon tottuneet häävieraat näyttävät hämmentyneiltä, ja jotkut papitkin kiusaantuvat. Ilmeisesti sen takia papin käsikirjassa annettu Efesolaiskirjeen jakso vaihdetaan joskus toiseen Paavalin tekstiin. Rakkaus lain täyttymyksenä (Room. 13:8–10) on selvästikin juhla-kansaa miellyttävämpi sanoma kuin toisen tahtoon alistuminen ”Kristuksen pelossa”.

Helpolta tuntuvan ratkaisun myötä pappi menettää kuitenkin Efesolaiskirjeen tarjoaman hyvän tilaisuuden pohtia avioliittoa sakramenttina. Samassa jaksossa Paavali toteaa: ”Tämä on suuri salaisuus (kreik. ’mysteeri’; lat. ’sacramentum’); minä tarkoitan Kristusta ja seurakuntaa” (Ef. 5:32). Paavali ajattelee, että avioliitto heijastaa Kristuksen ja kirkon läheistä suhdetta, josta kirkon kaikki sakramentit nousevat.

Avioliitto sakramenttina

Näinhän ortodoksinen kirkko opettaa: avioliitto on sakramentti, mysteeri. Toiteamusta vaikeampi on ymmärtää, missä mielessä näin on. Muiden kirkon sakramenttien kohdalla asian laita on helpompi. Kasteessa ja ehtoollisessa

osallistumme Kristuksen kuoleman ja ylösnousemuksen todellisuuteen, johon mirhavoitelussa annettu Pyhän Hengen lahja meidät varustaa. Katumuksen sakramentti palauttaa meidät tähän uuteen elämään. Sairaanhoitoelussa uskomme Kristuksen, joka toimii kirkon pappeuden sakramentin kautta, itse saapuvan elävöittävällä läsnäolollaan sairastavan luokse, kuten hän maanpäällisellä vaelluksellaan teki. Sakramenteissa me tulemme osallisiksi Kristuksen tuomasta pelastuksesta. Mutta millä tavalla tämä ilmenee avioliiton kohdalla?

Avioliitto sakramenttina on vaikeampi ymmärtää sen takia, että avioliitto on myös osa luomisjärjestystä. Kuten ihmiskunnan historiasta ja jo biologisista tosiasioista käy ilmi, miehen ja naisen liitto on luonnollinen asia. Kristus itse totesi: ”Ettekö ole lukeneet, että Luoja alun perin teki ihmisen mieheksi ja naiseksi? ... Sen tähden mies jättää isänsä ja äitinsä ja liittyy vaimoonsa, niin että nämä kaksi tulevat yhdeksi lihaksi.” (Matt. 19:4–5)

Avioliitto hyödyttää koko yhteiskuntaa

Kirkkokin tunnustaa sen, että avioliitolla on laajempi, koko ihmiskuntaa koskeva arvo. Sen siunauksellisuus ei rajoitu koskemaan pelkästään kirkossa solmittua, sakramentaalista avioliittoa. Suomessa ortodoksinen piispainkokous on lausunnoissaan korostanut avioliiton ja perheen koko yhteiskuntaa hyödyttävää vaikutusta. Venäjällä sikäläinen piispainko-

kous otti taannoin selvän kannan sen puolesta, ettei siviiliavioliitto ole este ehtoolliseen osallistumiselle. Monilta pariskunnilta oli kirkollinen avioliittoon vihkiminen jäänyt ateistisessa Neuvostoliitossa tekemättä. Vaikka kirkko kutsumi näitä pareja myös kirkolliseen vihkimykseen, se piti selvästi maallisen viranomaisen luona solmittua avioliittoa todellisena avioliittona.

Suomessa on joskus ollut käytäntönä, että ortodoksisen kirkkoon liittyneelle ja muualla avioliiton solmineelle pariskunnalle on riittänyt, että pariskunta osallistuu yhdessä liturgiaan ja ehtoolliseen. Tapa juontaa juurensa siihen tosiasiaan, että varhaisessa kirkossa yhteiskunnallisella puolella solmitut kristittyjen avioliitot siunattiin liturgian yhteydessä. Kirkolla ei ollut omaa vihkimiskaavaa, vaan osallistuminen liturgiaan sekä piispan antama siunaus tekivät avioliitosta myös kirkollisen.

Avioliitto solmitaan ”Herrassa”

Tässä lienee avioliiton sakramentaalisuuden selitys: kristityt solmivat avioliiton Kristuksessa, ”Herrassa” (1. Kor. 7:39), ja Kristuksen salaisuus ilmenee ennen kaikkea liturgiassa. Kun mies ja vaimo saapuvat kirkon liturgiaan, heidän avioliittonsa tulee osaksi Kristuksen salaisuutta. Avioliiton ja liturgian välitön yhteys käy ilmi siitä, että ensimmäisillä vuosisadoilla nykyiseenkin avioliittoon vihkimisen kaavaan kuuluva kruunaminen suoritettiin juuri liturgian aikana. Avioliittoon vihkimisen toimitus on syntynyt liturgian puitteissa.

Kristus itse siis siunaa avioliiton kirkon toimittaman liturgian välityksellä. Avioliiton sakramentin alkuperäinen liturginen asiayhteys auttaa meitä edelleen avioliittoon sakramentaalisuuden ymmärtämisessä.

Liturgian keskeinen osa on eukaristian, ehtoollisen vietto. Anafora-rukouksessa pappi tai piispa kiittää Jumalaa pelastuksesta Kristuksessa. Rukous alkaa kiittämisellä luomisesta kuvaillen sitä, miten Jumala ihmisen langettua syntiin piti hänestä huolen. Tämä huolenpito huipentuu Jumalan Pojan lähettämiseen, hänen kuolemaansa ja ylösnousemukseensa. Liturgiassa emme juhli vain Kristuksen ylösnousemusta vaan myös hänen kuolemaansa, emme vain

hänen korotustaan Isän oikealle puolelle vaan myös hänen alentumistaan. Juuri ”ristin kautta tuli ilo koko maailmaan”, kuten me vigiliassa veisaamme; juuri hänen alentumisensa kautta hänet korotettiin – ”hän otti orjan muodon ja tuli ihmisten kaltaiseksi. Hän eli ihmisenä ihmisten joukossa, hän alensi itsensä ja oli kuuliainen kuolemaan asti, ristinkuolemaan asti. Sen tähden Jumala on korottanut hänet yli kaiken ja antanut hänelle nimen, kaikkia muita nimiä korkeamman.” (Fil. 2:7–9)

Tätä muistamme liturgiassa, tähän salaisuuteen me osallistumme ”sielun ja ruumiin pelastukseksi”. Juuri tähän todellisuuteen myös avioliitto kuuluu, sillä, kuten todettua, varhaisilla vuosisadoilla se nähtiin sakramenttina juuri kirkon liturgian valossa.

Alentumisen ja ylösnousemuksen salaisuus

Avioliitto kuuluu siten kirkon ajattelussa Kristuksen alentumisen ja ylösnousemuksen salaisuuteen. Juuri tämä käy ilmi apostoli Paavalin Efesolaiskirjeen opetuksessa. Paavali katsoo miehen ja naisen avioliittoa pääsiäisen näkökulmasta, ja nimenomaan Kristuksen rakastavan alentumisen näkökulmasta. Vaimon alistuminen onkin Kristuksen esimerkin mukainen. Mutta niin on myös miehen: ”Miehet, rakastakaa vaimoanne niin kuin Kristuskin rakasti seurakuntaa ja antoi henkensä sen puolesta.” (Ef. 5:25) Vaimon alistumisella miehen tahtoon on siis vastineensa miehen uhrautuvassa rakkaudessa vaimoan kohtaan. Tällä tavoin toteutuu se, mistä Paavali alkoi: ”Alistukaa toistenne tahtoon, Kristusta totellen.”

Mies kuvaa Kristusta, nainen kuvaa kirkkoa. Lähtökohta on selvästi patriarkaalinen, mutta tämä meidän päivinämmen useimmiten hankalaksi koettu asetelma ei saa viedä huomiotamme pois Paavalin opetuksen syvyydestä: avioliitto on sakramentti, sillä sen puitteissa mies ja nainen voivat omalla kohdallaan jäljitellä Kristuksen rakastavaa alentumista.

Alentuminen voi kuitenkin tapahtua myös väärällä tavalla silloin, kun kyse on alentamisesta eikä alentumisesta. Alentumisen täytyy olla vapaaehtoista, lemminpuolista ja tapahtua rakkaudes-

sa. Muuten tulos on päinvastainen, Kristuksen esimerkillisen rakkauden vastakohta. Pyhä Johannes Krysostomos opettaa miehiä Efesolaiskommentaarissaan: ”Minkälainen avioliitto sellainen olisi, jossa vaimo pelkää miestään? Minkälaista tyydytystä mies voisi saada siitä, että hän elää vaimonsa kanssa ikään kuin orjan kanssa eikä vaimonsa kanssa tämän omasta vapaasta tahdosta? Kestä kaikki hänen takiaan, mutta älä koskaan häpäise häntä, sillä niin ei Kristuskaan koskaan tehnyt kirkkoaan kohtaan.”

Itsensä alentaminen toisen hyväksi

Alentuminen tarkoittaa itsensä alentamista toisen hyväksi, ei toisen alentamista omaksi hyväkseen. Monet ortodoksiteologit näkevät tässä suhteessa yhtymäkohdan avioliiton ja munkkeuden välillä. **Christos Yannaras** on todennut, että ”todellinen neitseellisyys ja todellinen avioliitto saavutetaan samaa tietä kulkeamalla: ristin itsensäkieltämisellä ja askeettisella itsensä uhraamisella”. Kristityn tulisi siis katsoa avioliittoa siten, että se tarjoaa mahdollisuuden nöyryymiselle, alentumiselle, millä keinoin hän voi saavuttaa todellisen avioliiton. Päämäärä on myönteinen, aivan kuten Kristuksen alentuminen johti aitoon elämään. Juuri alentamalla itsensä Kristus hankki itselleen morsiamen, kirkon; juuri antamalla henkensä kirkon puolesta siitä tuli hänen ruumiinsa. Toisin sanoen, lemminpuolinen alentuminen avioliitossa tähtää kohti todellista yhdentymistä, todellista läheisyyttä rakkaudessa. Tällä tavalla avioliiton tarkoitus voi toteutua, se, että mies ja vaimo tulevat yhdeksi lihaksi (Ef. 5:31), yhdeksi ruumiiksi.

Tämän takia apostoli Paavali katsoo, että avioliitto heijastaa Kristuksen ja hänen kirkkonsa välillä vallitsevaa salaisuutta. Paavali kohottaa miehen ja naisen luonnollisen yhdentymisen osaksi kirkon todellisuutta, osaksi pääsiäisen salaisuutta. Tämä on myös esimerkki siitä, miten Kristus ei ole tullut Vanhan liiton aikaista järjestystä kumoamaan, vaan toteuttamaan (vrt. Matt. 5:17). Myös luomisjärjestykseen kuuluva miehen ja naisen yhdentymisen saavuttaa Kristuksesta käsin aidon merkityksensä ja todellisen päämääränsä.

■ Isä Mikael Sundkvist

Perheen päivä

NEMANJA BALCIN

■ Oula ja Sasu viihtyvät lastenparkissa.

Seurakunta **perheen** ja **parisuhteen** tukena

Perheen päivässä isä **Markku Toivasen** tarkasteli kirkon perhetyön mahdollisuuksia ja sitä, miten kirkko ja oma seurakunta voivat olla perheen ja parisuhteen tukena. Näiden tukemiseen kirkko tarjoaa yhteistyötä.

Kirkko tukee **perhettä**

Tampereen seurakunnan perheen päivässä tammikuun lopulla kävi selväksi, että perheiden tukeminen ja rohkaiseminen on jatkuvasti tarpeen.

Suuri osa ortodoksisen kirkon jäsenistä elää perheissä, joissa joku perheenjäsenistä kuuluu muuhun kirkkokuntaan tai ei kuulu mihinkään kirkkoon tai uskonnolliseen yhteisöön. Siksi perheen ja parisuhteen kysymyksiä pohtiva koulutuspäivä oli sijoitettu ekumeenisen viikon yhteyteen. Koulutuspäivä tarjosi hyvää pohdintaa ja osin vertaistukeakin perheen ja parisuhteen hoitamiseen. Perheen päivän asiantuntijaksi oli kutsuttu perheneuvoja **Pertti Salminen** Tampereen perheasiain neuvottelukeskuksesta.

Kun perhe kriisiytyy

Perheasiain neuvottelukeskuksessa on Salmisen mukaan kartoitettu, millaisissa kriiseissä lähdetään hakemaan apua. Kriisi voidaan määritellä jonkinlaiseksi käännekohtaksi ihmisen elämässä. Kriisit eivät suinkaan aina ole traumaattisia. Useimmiten kuitenkin ne vaativat selvittelyä ja uusien näkökulmien löytämistä. Hankalatkin kriisit ovat aina mahdolli-

suus johonkin uuteen, jos ne pystytään käsittelemään hyvin.

Vuonna 2010 perheasiain neuvottelukeskukseen asiakkaiden tulokset ja niiden osuus kokonaisuudesta olivat seuraavat: elämänvaiheisiin liittyvät kriisit (7 %), traumatisoivat, yllättävät kriisit (3 %), psykososiaaliset kriisit (13 %) (mm. masennus, riippuvuudet, mustasukkaisuus, narsistisuus), vuorovaikutusongelmat (31 %), uskottomuus (7 %), fyysinen ja henkinen väkivalta (2 %), seksuaaliset ongelmat (2 %), erokysymykset (24 %) sekä ongelmat sukulaisuus- ja muissa suhteissa (7 %).

Salmisen mukaan vuorovaikutus on laaja ja moniulotteinen alue, jossa vaikuttavat sekä yksilön että perheyhteisön vuorovaikutuksen historia ja nykyisyys. Vuorovaikutukseen liittyvät asiat ovat merkittävin syy kriiseihin. Tämä tulee esiin siinä, että monilla avioeron kanssa kamppailevilla yhteys elämäkumppaniin on kadonnut, ei ole enää mitään yhteistä, elämä on niin hankalaa riitoineen, että jotain muutosta on tapahduttava tai muuten erotaan. ■

■ Perheen päivän virkistystauko. Pöydän ääressä (vas.) Leena Nousiainen, perheneuvoja Pertti Salminen, Hanna-Leena Vuorinen sylissään Olga Vuorinen, Nemanja Balcin sekä Oula, Sasu ja Jani Vuorinen.

Tampereella

Meillä on erilaisia käsityksiä siitä, mitä tarkoitetaan perheellä. Käsite ei ole itsestään selvä. On myös erilaisia parisuhteita. Koulutuspäivän aiheen kannalta ei ole mielekästä aloittaa erittelemällä erilaisia perheitä tai parisuhteita, vaan aihetta kannattaa lähestyä toisesta suunnasta.

Yhteistyössä

Emeritusarkkipiispa **Johannes** aloitti aikanaan tavan lähettää vihittäville avioparille siunauskirjeen, jossa hän muistutti, että solmittu liitto merkitsee tunnetiloista riippumatta sitoutumista

vetämään yhteistä kuormaa yhteisvoimin eteenpäin.

Kun pohditaan kysymystä, miten seurakunta voi olla perheen ja parisuhteen tukena, lähtötilanteena on, että kirkko tai seurakunta ei lähesty perhettä opettavasti sormea heristäen tai moraalisääntöjä sanellen. Seurakunta tarjoutuu yhteistyöhön, ja kyse on siis tässäkin synergiasta. Onnistumiseen tarvitaan yhteistä tahtoa toimia.

Kirkolla on työvälineitä

Kirkolla on työvälineitä, mutta niitä ei ole tarkoitettu yksipuoliseen käyttöön, vaan tarvitaan molemminpuolista herk-

kyyttä ja halua etsiä ratkaisuja. Millaisia työvälineitä ortodoksisella kirkolla on? Ainakin seuraavat:

- ohjaus ja keskustelu, joka voi liittyä rippiin, katumuksen sakramenttiin
- opettaminen eri tilanteissa – jumalanpalvelukset, eri opintopiirit
- pyhiin sakramentteihin, mysteeriöihin osallistuminen
- rukous eri tilanteissa, kuten:
- rukous lapsen synnyttyä tai keskenmenon tapahduttua,
- nimenanto,
- kirkottaminen, rukous äidin ja lapsen puolesta,
- kodin siunaaminen,
- rukouspalvelus sairastavan, matkoilla

MARKKU TOIVANEN

Kirkko tai seurakunta ei lähesty perhettä opettavasti sormea heristäen tai moraalisääntöjä sanellen.

olevan tai kuolonuneen nukkuneen puolesta,

- rukous merkkipäivänä, yhteisenä juhlanä tai syntymäpäivänä,
- kaikkiin elämäntilanteisiin on mahdollista pyytää kirkon rukousta.

Kirkon ammatilliseen osaamiseen kuuluu myös se, että kirkon työntekijä tuntee rajansa. Hänellä täytyy olla herkkyyttä tunnistaa, milloin tarvitaan muiden ammattiauttajien tukea. Siksi kirkon työvälineisiin kuuluu tarvittaessa myös ohjaus ja rohkaiseminen hakemaan psykkinä tai lääkinnäistä apua.

Tapakulttuurin voima

Kirkon mahdollisuus tukea perhettä

riippuu myös siitä, miten perheessä tai parisuhteessa mielletään hengellinen elämä. Ihanteellisinta olisi, jos kirkon hengellinen elämä voisi olla jatkuvasti läsnä perheessä.

Mikäli kirkon tapakulttuuri tulee osaksi perheen arkea, se pitää pystyssä perheen hengellistä elämää silloinkin, kun kiire ja touhu tuntuvat kaatuvan päälle. Keskeisiä kirkon tapakulttuurin ilmenemis-
muotoja ovat ainakin:

- ristinmerkki,
- ikonit, lampukat, tuohukset,
- aamurukous, iltarukous, ruokarukous,
- matkaan (kouluun) lähtevän siunaus,
- jumalanpalvelukset.

Moni vanhempaan ikäluokkaan kuuluva muistaa, kuinka hän lapsena näki isovanhempien, isän tai äidin sytyttävän lampukan ja rukoilevan ikonin edessä. Moni muistaa, kuinka heidät lähetettiin ristinmerkin ja siunauksen kera kouluun tai maailmalle. Nämä ovat tärkeitä muistikuvia, jotka ovat vahvistaneet ihmisten elämää vuosien ajan.

Kirkon vertaistuki arjessa ja juhlassa

Kun perhettä, parisuhdetta tai yksittäistä ihmistä kohtaa kriisi, tilanteessa olevista usein tuntuu, että vain heille voi käydä näin. Kirkon toimintaan osallistuville seurakunnasta voi avautua mahdollisuus myös vertaistukeen. Voi löytyä niitä, jotka ovat kokeneet samat asiat ja joiden kanssa voi jakaa kokemuksiaan ja tuntojaan.

Aihetta käsiteltäessä tulee ehkä sellainen tuntu, että kirkon apua tarvitaan vain silloin, kun on jokin kriisi. Mikäli kirkon elämä ja tapakulttuuri tulevat osaksi perheen elämää, silloin myös kirkon ilot ja juhlat tulevan perheelle voiman lähteeksi.

Jokainen parisuhde ja jokainen perhe on ainutkertainen. Jokaisen ihmisen elämäntilanne on erilainen, mutta kaikissa tapauksissa – oli sitten kyseessä ilo tai suru – sitä voi peilata kirkon elämänkokemuksen ja tradition peilistä.

Voi aloittaa sillä, että ottaa yhteyttä pappiin ja avaa keskustelun. Myös muut seurakunnan työntekijät, itse kukin omalla paikallaan, haluavat palvella ja ohjata apua hakevan oikean henkilön puolelle. Olemme käytettävissä!

■ Isä **Markku Toivanen**

Erilaisuuden kunnioittaminen

Avioliitto **ulkomaalaisen** kanssa

Erityisesti parin viime vuosikymmenen aikana entistä useammat suomalaiset ovat avioituneet ulkomaalaisen kanssa. Tämä on luonnollinen seuraus kansainvälisen kanssakäymisen lisääntymisestä. Isä **Aarne** ja **Maria Ylä-Jussila** pohtivat tilannetta parisuhteen kannalta.

Ihmiset matkustavat työssään tai vapaa-aikanaan ulkomailla aiempaa enemmän. Entistä yleisempää on myös se, että ihminen ainakin jossain elämänsä vaiheessa on joko työssä tai opiskelemissa jossain muualla kuin kotimaassaan. Vastavuoroisesti myös Suomessa vierailevien ja asuvien ulkomaalaisten määrä on lisääntynyt. Mahdollisuus ystävästä ja rakastua ulkomaalaiseen on tullut todennäköisemmäksi kuin ennen.

Oman avioliittomme lisäksi olemme oppineet tuntemaan monia muita kansainvälisiä avioliittoja niin sukulaistamme kuin tuttaviemmekin piirissä. Jokaisessa avioliitossa riippumatta siitä, ovatko puoliset samaa vai eri kansalaisuutta, on toisen ihmisen erilaisuuden kunnioittaminen tärkeää. Jokainen ihminen on erilainen ja ainutlaatuinen, eikä meillä ole oikeutta pakottaa toista ihmistä olemaan sellainen, kuin itse tahdomme hänen olevan. Jos rakastamme toista ihmistä, on meidän oltava valmiita hyväksymään myös hänen erilaisuutensa. Kansainvälisiin avioliittoihin liittyy kuitenkin puolisoitten yksilöllisen erilaisuuden rinnalla myös kansallisesta kulttuu-

rista johtuva erilaisuuden ulottuvuus.

Kansallisen kulttuurin perintö

Avioliiton perustana on kahden ihmisyksilön välinen rakkaus eikä rakkaus kahden kansakunnan välillä. Väistämättä kumpikin puoliso tuo kuitenkin mukanaan avioliittoon myös oman kansallisen kulttuurinsa perinnön. Kun ihminen rakastuu ulkomaalaiseen ihmiseen, on tuossa rakastumisessa usein mukana myös ihastumista toisen ihmisen kulttuurista johtuvaan erilaisuuteen. Pelkkä erilaisuuteen ihastuminen ei kuitenkaan voi olla kestävä perusta pysyvälle rak-

■ Yhteinen malja on yhteisen elämän symboli.

kaudelle. Rakkauden tulee olla rakkautta juuri tuohon ihmisyksilöön eikä vain ihastumista hänen kulttuuriinsa, kieliensä tai maahansa. Oikea lähtökohta avioliitolle ei myöskään voi olla sellainen lapsellinen kuvitelma, että jonkin toisen kansallisuuden ihmiset olisivat parempia vaimoja tai aviomiehiä kuin oman maan kansalaiset.

Toiseen maahan asettuminen

Useimmiten aviopari asettuu asumaan jommankumman puolison kotimaahan, mikä on haastava tilanne monin tavoin. Olisi erittäin tärkeää, että ennen avioliit-

Rakkaudesta perheeseen

ton solmimista vieraasta maasta tuleva olisi ainakin jossain määrin tutustunut uuteen asuinmaahansa. Kodin ja perheen perustaminen on suuri muutos muutenkin ihmisen elämässä, siksi olisi hyvä, ettei eläminen uudessa kotimaassa olisi ennestään täysin outoa. Toisaalta on tärkeää, että maahanmuuttaja säilyttää siteensä myös entiseen kotimaansa. On erittäin hyvä asia, jos hänen puolisonsakin on avoimesti kiinnostunut maahanmuuttajan entisestä kotimaasta ja kulttuurista.

Paikallisen kielen oppiminen on ensiarvoisen tärkeä asia sopeutumisessa uuteen yhteiskuntaan. Kielitaidottomana ihminen jää helposti eristyneeksi muusta yhteiskunnasta. Aviopuoliso, vaikka hän olisi kuinka rakas tahansa, ei voi yksin korvata muita ihmissuhteita. Erityisen tärkeää useimmille maahanmuuttajille on, että puolison suku ottaa hänet avoimesti ja ystävällisesti vastaan.

Kansainvälissä avioliitossa kohtaa väistämättä sen, että puolisoilla on erilaisia tapoja ja perinteitä. Toisen ihmisen erilaisuuden kunnioittamiseen kuuluu, että kumpikin puoliso tuo perheen elämään oman kulttuurinsa tapoja ja perinteitä riippumatta siitä, missä maassa asutaan. On väärin vaatia toista ihmistä kokonaan unohtamaan perinteensä ja sopeutumaan kaikessa niihin tapoihin, jotka avioparin asuinmaassa ovat valitsevia. Harvinaisempaa, mutta ei tavatonta, on se, että uuteen maahan muuttanut voimakastahtoinen puoliso tekee kodistaan maailman, jossa eletään kaikessa hänen synnyinmaansa kulttuurin mukaisesti. Tämäkään ei voi olla tasapainoisen perhe-elämän mukaista.

Kansainvälisessä avioliitossa joutuu kohtaamaan sen tosiasian, että puolisollla on paljon sellaisia kokemuksia ja muistoja, joita voi olla vaikea ymmärtää. Tämä saattaa joskus tuntua kipeältäkin, mutta toisaalta tällaisten muistojen ja kokemusten jakaminen voi olla suuri henkisen rikkauden lähde.

Puolison oman uskon kunnioittaminen

Avioliitto ulkomaalaisen kanssa merkitsee Suomessa useimmiten avioliittoa toiseen kirkkokuntaan tai jopa toiseen uskontoon kuuluvan ihmisen kanssa. Avioliiton solmiminen siinä oletuksessa, että

Kirkossa avioliitto merkitsee pyhää mysteeriä, jossa kaksi persoonaa liittyy toisiinsa kasvaakseen yhdessä kohti Jumalaa. Kirkkoisien mukaan avioliitto on jo luomisen yhteydessä asetettu ja ihmiselle on luonnollista etsiä ikuista kumppanuutta. Toisilleen avioliitossa sinetöidyt heijastavat Jumalan kolmiyhteyttä rinnallaan itse Jumala.

Vuosittain kirkkomme jäsenistä noin 370 rantautuu avioliiton siviilisäätyn. Määrästä noin puolet vihitään ortodoksiseen avioliiton mysteeriin, mutta toinen puoli valitsee evankelis-luterilaisen kirkon tai siviilikäytännön mukaisen vihkimisen. Vuosittain kirkkomme jäsenistä avioeroon päätyy noin 300 jäsentä.

Tilastoja katsottaessa lohdullista on se, että määrällisesti tilanne on pysynyt samana koko 2000-luvun, mutta huolestuttavaa on se, että avioliittojen pituus on lyhenemässä ja elämän aikana solmitaan useampia lyhyitä liittoja. Suomalainen avioliitto kestää keskimäärin yksitoista vuotta, ja kestävimpiä ovat ensimmäiset liitot. Avioerojen lisääntyessä yleistyvät myös yksinhuoltajuus ja eläminen yksin ilman kiinteää perheyteisöä.

Yhteiskunnassamme juridiikka tukee avioliittoa taaten keskinäisen toisesta huolehtimisen ja perimisoikeuden. Sosiaaliviranomaisten näkökulmasta taas tukea suunnataan yksineläjien ja avioliitossa olevien auttamiseen avioliitossa elävien tukemisen sijaan. Yhteiskuntamme sosiaalijärjestelmä ei saa vinoutua niin, että avioero on avain tuen saamiseen. On löydettävä järjestelmä, jonka kautta tuki ohjautuu tarpeiden mukaan.

Kristillinen usko asettaa ihmiselämämme ihanteita ja tavoitteita, joista emme voi luopua vain ympäröivän yhteiskunnan muutoksen vuoksi. Avioliitto ja perhe-elämä ovat niitä kristillisen elämän perusmuotoja, joita kirkkona haluamme olla tukemassa.

Ihmiselämän todellisuus ei kuitenkaan saa olla kirkolle vieras. Perhe-elämän ja -rakenteen muutokset ovat haaste seurakunnan työlle, mutta ihmisten rinnalla on kuljettava erilaisissa tilanteissa tarjoten tukea ja ohjausta ennen kaikkea hengellisessä vahvistumisessa. Tässä ajassa tarvitsemme kehittyvää kirkon perhetyötä, jonka kautta voimme tukea perinteisiä ja uusperheitä sekä yhden vanhemman perheitä. Kasvava yksineläjien joukko tarvitsee myös oman tukensa.

Avioliiton ja perhe-elämän ytimessä ovat uhratuvaisuus, pitkäjänteisyys ja kilvoitus rakkaudesta yhteisöön. Aviollisen kilvoituksen mallina onkin marttyyrius, joka kutsuu jättämään itsekkyyden ja kasvamaan itsensä antavassa rakkaudessa.

■ Karjalan ja koko Suomen arkkipiispa **Leo**

voisi käännä puolison omaan uskoonsa, ei ole viisasta. On tärkeää selvittää keskenään jo ennen avioliiton solmimista, että puoliset ovat aidosti valmiita kunnioittamaan toistensa uskoa. Ratkaistava on myös, kumman puolison uskon mukaan lapset kasvatetaan.

Ihminen elämässä onnellisimpia asioita on, että löytää rinnalleen toisen ihmisen, jota rakastaa ja jonka kanssa on valmis jakamaan jokapäiväisen elämän ilot ja surut. Avioliiton perustana on kahden ihmisen, miehen ja naisen, rakkaus ja keskinäinen sopimus siitä, että he haluavat sitoutua toisiinsa niin, että tahtovat pitää huolta toinen toisestaan ja

tukea toisiaan niin hyvinä kuin huonoinakin aikoina. Tälle sopimukselleen he voivat saada Jumalan siunauksen ja vahvistuksen kirkon pyhien toimitusten kautta. Avioliiton sakramentti on mahdollista toimittaa silloin, kun molemmat puoliset ovat ortodokseja, tai jos vain toinen on ortodoksi, mutta toinen kuuluu kuitenkin johonkin kristilliseen kirkkoon. Siinä tapauksessa, jos ortodoksin puoliso ei kuulu kristilliseen kirkkoon, voidaan toimittaa avioliiton siunaus, joka on rukouspalvelus solmitun avioliiton puolesta.

■ Isä **Aarne** ja Maria **Ylä-Jussila**

Ihmissielujen sairaala

Synti on **pelkäämistä** ja **hylkäämistä**

Kristus huolehtii kirkossa parantajana ihmisten moninaisista sairauksista, kirjoittaa isä **Jarmo Hakkarainen**.

Kristuksen kertomus laupiaasta samarialaisesta (Luuk. 10:25–37) on Uudessa testamentissa ehkä kouriintuntuvimpi esimerkki huolenpidosta ja välittämisestä. Usko ei ole kristillistä, ellei se tule konkreettiseksi. Laupias samarialainen edustaa Luukkaan evankeliumin kertomuksessa Kristusta, joka huolehti rosvojen hyökkäyksen kohteeksi joutuneesta pahoinpidellystä miehestä. “Hän meni hänen luokseen ja satoi hänen haavansa ja vuodatti niihin öljyä ja viiniä, pani hänet juhtansa selkään ja vei hänet majataloon ja hoiti häntä.” (Luuk. 10:34)

Kristus huolehtii kirkossa parantajana ihmisten moninaisista sairauksista. Kirkko on sairaala. Kristus johtaa laupiaana samarialaisena ihmisiä ihmeelliseen ja tilavaan majataloon eli maailmanlaajuiseen kirkkoon.

Kirkko on sairaala, jossa hoidetaan synnin sairastuttamia ihmisiä. Piispat ja papit kutsutaan pyhässä pappeuden mysteeriassa kirkolliseen työhön toimimaan Jumalan kansan parantajina.

Kirkon hengellinen työ

Kirkon hengellinen työ on luonteeltaan terapeutista. Siihen rakentuu pyhän Johannes Krysostomoksen (k. 407) näkemys laupiaasta samarialaisesta kertovan vertauksen ydinsanomasta. Se on myös

sanoma kirkon palvelutehtävää toteuttavalle papistolle, mutta myös Jumalan kuninkaallisen papiston jäsenille eli maallikoille. Kysymykseen kuka välittää on vain yksi oikea vastaus: kirkon jäsen välittää ja osoittaa sen kristillisen rakauden konkreettisilla teoilla.

Kirkon jäsenten lähetystehtävä on palvella Kristusta ja johdattaa ihmisiä palvelemaan häntä. Synti merkitsee Jumalan ja lähimmäisen pelkäämistä ja hylkäämistä. Paha toimii ihmisen tahdosta. Jos ihminen ei halua pahaan, sillä ei ole hänen elämässään olemassaoloa.

Pyhittäjä Simeon Uusteologi (k. 1022) opettaa: Pahat henget yrittävät kaikin tavoin horjuttaa pyrkimystämme

Kirkon jäsenten lähetystehtävä on palvella Kristusta ja johdattaa ihmisiä palvelemaan häntä.

elää Jumalan tahdon mukaisesti. Kun ne eivät yrityksissään onnistu, ne menevät tekohurskaksiin ihmisiin ja koettavat heidän kauttaan luoda esteitä kilvoittelijoille. Rakkautta ja myötätuntoa teeskennellen nämä hurskastelijat kehottavat kilvoittelijoita ensin suomaan lepoa ruumiilleen, ettei se heikkenisi ja lamaantuisi, kuten he sanovat. Sen jälkeen he houkuttelevat kilvoittelijoita hyödyttömiin keskusteluihin ja saavat heidät kuluttamaan päivänsä niissä.

Katumus ja anteeksiantamuksen lohdutus

Pyhien isien opetuksen mukaan Jumala hallitsee maailmaa luomattomien energioidensa kautta. Jumala hallitsee maailmaa samalla tavoin kuin sielu hallitsee ruumista. Ihminen muodostuu ruumiista ja sielusta, molemmat ovat olemassa samanaikaisesti ilman sekoitusta. Pyhät isät kutsuvat sielua myös mieleksi.

Patristisessä perinteessä käytäntö (praksis) tarkoittaa ihmismielen puhdistamista sydämen himoista, ja teoria on sekä mielen kirkastamista että Jumalan luomattoman kunnian näkemistä. Pyhien isien mukaan kristillinen käytäntö on paastoamista ja kokoöistä valvomista; psalmien laulamista ja rukousta ja pyhää hiljaisuutta, joka on paljon arvokkaampaa kuin sanat.

Pyhän Gregorios Palamaksen (k. 1359) mukaan Jumalan teoria on Jumalan näkemistä. Sen vuoksi teoria ei ole sen pohdiskelemista, mitä sanotaan tai todetaan, vaan se on Jumalan näkemistä. Käytäntö merkitsee pyhän hiljaisuuden rukouksen metodologiaa, joka edellyttää kilvoittelijalta mielen tyyneyttä ja luopumista maallisista asioista. Kilvoittelija vapautuu maailmalisesta ja suuntaa elämänsä kohti Jumalaa.

Katumus on välttämätöntä

Käytäntö eli praksis on sydämen puhdistamista, joka edellyttää aitoa katumusta, koska katumus on välttämätön edellytys Jumalan valtakunnan saavuttamiselle. Ortodoksista katumusta edeltää kauneuden näkeminen eli tietoisuus Jumalan kirkkaudesta.

Katumus ei tarkoita pelkästään synnin murhetta, siihen sisältyy myös Jumalan anteeksiantamuksen antama loh-

dutus. Pyhä Johannes Siinailainen (k. 600) sisällyttää katumukseen surun aikaisemmin tehdyistä synneistä, mutta myös hyveiden harjoittamisen ja kärsivällisyyden elämän vaikeuksissa. Katumus estää kilvoittelijan sielussa itsekkyyden pedon ruokkimisen ja kasvamisen. Itsekkyys estää ihmiseltä kehittyminen Jumalan rakkaudessa.

Pyhittäjä Simeon Uusteologi oli vakuuttunut, että voittaakseen pahan meidän on ennen kaikkea voitettava itsesämme synty ja sanouduttava irti kaikesta, mikä vieraannuttaa ihmisen Jumalasta ja hänen rakkaudestaan. Ilman katumusta ei munkille tai nunnalle ole mitään hyötyä siitä, että hän on sanoutunut irti maailmasta.

Pyhittäjä opettaa: Vaikka syntiin langennut ihminen, joka on tukahduttanut sielunsa tunteet nautintojen lialla, jakaisi kaiken omaisuutensa köyhille, luopuisi kaikista loistokkaista viroistaan, taloistaan ja hevosistaan, jättäisi ystävänsä ja omaisensa ja tulisi köyhänä ja varattomana kilvoittelemaan luostariin, sekä ei riitä. Hän tarvitsee lisäksi elintärkeitä katumuksen kyneleitä, joilla hän voi peseytyä synnin liasta, jos hän on minun laillani tahrannut kasvojensa ja käsiensä lisäksi ruumiinsakin pahuuden lialla. Sielun puhdistamiseen ei riitä, että jaamme omaisuutemme köyhille – ei, veljet, meidän on itkettävä ja paruttava sielumme pohjasta!

Laitoskirkossa hengellisen elämän sairautta

Kirkossa on lukuisia ihmisiä, jotka käyvät muodollisesti synnintunnustuksella, mutta eivät parannu sielun sairauksista. Papiston ja kansan tietämättömyys kirkon terapeuttisesta elämästä ruokkii laitostirkossa hengellisen elämän sairautta.

Kirkon terapeuttinen elämä vaatii kaikilta hengellistä uurastamista, persoonallisen puutteenalaisuuden kokemista ja kärsimystä eli psykoterapeuttista valvomista. Kirkon pyhät isät ja äidit korostavat opetuksissaan tämän totuuden vaalimista.

Ortodoksisen kirkon hengellinen ohjaus yhdistyy kirkon papputeen ja hengellisen isyyden terapeuttiseen palvelutehtävään. Kirkon jäsenten luovuttamaton päämäärä on kasvaa hengelli-

sessä parantumisessa Jumalan rakkauteen, sillä Kristus parantaa kirkossa.

Salliva yhteiskunta hyväksyy sallivan teologian

Apostolinen ja katolinen kirkko on olemassa maailman pelastumista varten, mutta silti – tai pikemminkin sen takia – kirkon ja maailman välillä vallitsee sotatila. Sitä on kylläkin vaikea havaita laitostirkon jäsenten elämässä.

Maallistuminen merkitsee kirkon todellisen elämän katoamista ja ihmisten erottautumista kirkon terapeuttisesta hengestä. Maallistuminen on kirkon eetoksen hylkäämistä. Maallistuminen hylkää Jumalan totuuden ja elämän merkityksen koetinkivenä.

Maailmallisuuden henki korvaa kirkollisen elämän. Maallistuneen elämäntavan omaksunut ihminen kieltää, että perhe-elämä, kasvatus ja tiede voisi rakentua ja yhdistyä kirkon elämään.

Kulutushysteria, nautintojen etsiminen ja yksilön valhevapaus leimaavat länsimaista elämänmenoa. Siinä ei ole sijaa Jumalan ja lähimmäisen palvelemiselle, itsensä uhraamiselle ja askeettiselle taistelulle. Salliva yhteiskunta elää tington etiikan aikaa, joka pyrkii muuttamaan maailmalliseksi kirkon uskon ja elämän sisältöä. Ihmiset korostavat häpeämättömästi halun merkitystä. Halujen tyydyttämistä pidetään oikeutettuna ja itsensä hillitsemistä luonnottomuutena. Nafaktoksen metropoliitta Hieroteoksen mukaan aikamme ihmisen hengellisen elämän ongelmat ilmenevät erityisesti nautinnon ja tuskan suhteessa. Aistillinen, psykologinen tai kuvitteellinen nautinto lisää ihmisen tuskaa. Ihminen ei silloin kykene kohtaamaan askeettisesti ortodoksisen tradition kuvaa tuskaa, vaan suuntaa elämänsä uusiin aistillisiin nautintoihin.

Ihmisen turmeltuneisuus kasvaa ja lisää elämän tuskaa. Yksilöllisyyden ja nautinnollisuuden korostaminen etäännyttää ihmisen Jumalasta ja lähimmäisistä. Ihmisen seksuaalisuus on muuttunut viime vuosikymmeninä länsimaaisessa elämänpiirissä aistillisen halun määrittäväksi ajanvietteeksi. Jokainen tekee mielensä mukaan.

Sallivan yhteiskunnan moraalilla suuntautumisella on lukuisia muotoja ja nimiä, mutta yleistä sille on tyytyminen

vähimmäisvaatimuksiin. Kirkon opillista sisältöä väheksytään. Apostolinen ja katolinen usko pelkistyy usein epämääräisiksi uskomuksiksi, eikä kirkon jäsenillä ole useinkaan persoonallista suhdetta kirkkoyhteisöön.

Kirkon ja uskonnon välillä vallitsee suunnaton ero

Tämän päivän ihmisen valhe-elämää luonnehtii nuiva suhtautuminen Jumalaan, Kristukseen ja kirkkoon. Ihmisiä kiinnostavat yksilöllisesti koettavat asiat. Harvoja kiinnostaa Jumala ja lähimmäinen. Ihmiset etsivät merkitystä elämälleen kirkon ulkopuolelta, ja sen seurauksena paikalliskirkon elämä potee elävän uskon anemiaa.

Aikamme ihminen ei tunne itseään eikä myönnä epätoivoaan. Ulkoinen kaamos siirretään ihmisen sisälle. Kun ihmisen kieltäytyy näkemästä lähimmäisenä häntä, hän kuvittelee suojautuvansa

Ihmisen turmeltuneisuus kasvaa ja lisää elämän tuskaa.

omalta kivulta ja ahdistukselta. Hänessä toistuu ahdistuksen syvin kokemus: ei ole ketään, ketä odottaa ja ketä rakastaa.

Piispat ja papit eivät useinkaan ymmärrä tai halua ymmärtää kaittaviensa hengellisen kriisin vakavuutta. He kääntävät selkensä ihmisille. He ”toteuttavat” kirkon muurien suojissa rituaalista uskonnollisuutta, jolla ei ole mitään tekemistä ihmisten eettisten ja moraalisten ongelmien kanssa.

Paikalleen pysähtynyt, itseensä tyytyväinen laitostirkko ei kestä moniarvoisen, maallistuneen ja kaiken sallivan yhteiskunnan aiheuttamia vastoinkäymisiä. Kirkon uskollinen jäsen kohtaa maallistuneessa ajassa monia häiritseviä tekijöitä, kiusauksia ja harhoja. Hänen uskonsa joutuu päivittäin koeteltavaksi. Valitettavan harvoin hän saa laitostirkosta terapeuttista apua hengelliseen elämäänsä.

Suomessa keskitytään hallintoon ja tehokkuuteen

Nyky-yhteiskunta rakentuu kovaan markkinatalouteen, taloudellisen hyödyn tavoitteluun ja yleiseen ortodoksisen kristillisyyden vastaiseen elämänasenteeseen, joka tuottaa monenlaista kärsimystä erityisesti yhteiskunnan heikoimassa asemassa oleville ihmisille.

Työttömyyden ja taloudellisten vaikeuksien perheille aiheuttamat ongelmat ovat ajankohtaisia Suomessa. Suomen ortodoksisessa paikalliskirkossa keskitytään hallinnon ja ulkoisen tehokkuuden kysymyksiin, mutta olisi perusteltua keskittyä myös ihmiseen ja hänen pahoinvointiinsa. Kirkossakin näkyvät yhteiskunnan voimakkaat vastapyykkimykset: toiminta talouden ja toisaalta ihmisten hyväksi.

Kirkko ei ole ihmisten organisaatio

Kirkko on Kristuksen ruumis maan päällä. Kirkko ei ole ihmisorganisaatio, vaan jumalihmisen Kristuksen ruumis. Kirkko on synnin haavoittamia ihmisiä hoitava hengellinen terveyskeskus ja sairaala. Kun puhutaan kirkon olemassaolon menestyksestä, sillä tarkoitetaan hengellistä terapiaa. Jos kirkko hoitaa ihmistä, se tekee oikean diagnoosin hänen sairautestaan, ja jos kirkko tuntee terapian metodin, silloin se ei maallistu.

Ortodoksisen kirkon sosiaalinen tietoisuus kasvaa yhteisestä eukaristisesta rukouksesta. Kirkon rukouselämä kannustaa uskovia sosiaaliseen vastuuseen lähimmäisistä. Jokaisessa liturgiassa rukoillaan sairaiden, kärsivien ja vangittujen puolesta. Ortodoksisten isien yhteiskunnallisessa opetuksessa korostuu vastuu ihmisen pelastumisesta eukaristisessa yhteisössä. Ortodoksinen kirkko suorittaa historiassa kahdenlaista kutsusta, kantaa huolta ihmisten iankaikkisesta pelastuksesta, mutta näkee välttämättömänä myös ihmisten yhteiskunnallisten olojen parantamisen. Pyhä ehtoollinen on uskovien osallistumista Kristuksen ruumiista ja verestä, mutta samalla se on dynaaminen kuva Kristuksen seuraajien ykseydestä ja hengellisestä yhteenkuuluvuudesta. Pyhä liturgia ilman sosiaalista huolenpitämistä lähimmäisistä on ritualismia ja johtaa kristillisen elämän kavennuksiin ja vä-

ristymiseen.

Kirkko maallistuu, kun se alkaa pitää itseään uskonnollisena laitoksena ja työpaikkana. Kirkon ja uskonnon välillä vallitsee suunnaton ero. Uskonto puhuu persoonattomasta taivaassa asuvasta Jumalasta. Maallistunut kirkko tyydyttää ihmisten itsekäitä uskonnollisia tunteita. Se kyllä saattaa kiinnittää seremonioihin, mutta kieltää kirkon hengellisen valvomisen ja terapeuttisen terveyden tärkeyden. Kirkko maallistuu, kun se pitää itseään ideologiana tai organisaationa tai rakentaa olemassaolonsa ihmiskeskeiseen idealismiin.

Aikuista ja myötäelävää ihmisyyttä

Nykyajan ihmiset elävät kristinuskon jälkeistä aikaa, joka hylkää kristillisen elämän arvot ja ihanteet. Maallistunut maailma haluaa johtaa ihmisiä eroon Jumalasta eli vääristyneeseen itsetyytyväiseen elämänmenoon. Ihmiset marginalisoivat elämässään kirkon elämän merkityksen. Kirkon usko ja käytäntö toteutuvat harvoin perheen arkielämässä, ja kirkossakäynnit ovat harvinaisia, joten lapsille ei välity enää kirkollista elämänäkemyttä.

Ortodoksisen kirkon arvomaailmassa on luovuttamatonta ihmisten välinen kristillinen veljeys ja huolenpito. Jumalanpalvelus on ortodoksisen elämän keskus. Kirkon uskovien yhteisö tulee kirkokorakennukseen elääkseen kirkkona. Ortodoksisessa kirkokorakennuksessa ei toteudu pelkästään rakennustaiteellinen suunnitelma, vaan sen muodossa yhdistyy kristillisen elämän kulku. Kirkon rakkaus edellyttää uskoilta aktiivista läsnäoloa, syvää, tuntevaa, aikuista ja myötäelävää ihmisyyttä.

Yksilöllisyyden mielivaltaa vastaan

Jumala kutsuu meitä hengelliseen eheytymiseen. Eheytyminen merkitsee yhteyttä Kristuksen ristiin ja ylösnou-

semukseen. Tämän päivän maailmassa uskovat joutuvat alati taistelemaan yksilöllisyyden mielivaltaa vastaan, koska se vääristää ortodoksisen kirkon opettaman terapeuttisen yhteisöllisyyden.

Ihmisten sisäinen elämä tarvitsee muutosta, puhdistumista ja kirkastumista. Kirkon uskollisen jäsenen elämään kuuluvat kärsimykset, kivut ja menetykset. Ne ovat osa Kristukselle uskollisen kirkon jäsenen elämää. Evankeliumi huipentuu Kristuksen ristissä ja ylösnousemuksessa.

■ Isä Jarmo Hakkarainen

KIRJALLISUUTTA:

- Breck, John**
1998 Bioethical dilemmas and orthodoxy. – St. Vladimir's Theological Quarterly 42:2. Crestwood.
2003 God with Us. Critical Issues in Christian Life and Faith. Crestwood.
- Chryssavgis, John**
2000 Soul Mending. The Art of Spiritual Direction. Brookline.
2004 Light Through Darkness. The Orthodox Tradition. New York.
- Faros, Philotheos**
1998 Functional and Dysfunctional Christianity. Brookline.
- Gregorios Palamas, pyhä**
1993 Pyhä Isämme Gregorios, Tessalonikan metropoliitta. Kirje nunnalle Ksenialle. – Filokalia. IV osa. Kokoelma pyhien kilvoittelajien kirjoituksia. Vanhasta kreikasta suomentanut sisar Kristoduli (Lampi). Pieksämäki.
- Hakkarainen, Jarmo**
2006 Kirkon parantava lääke. - Kirkon parantava lääke. Kirjoituksia ortodoksisen kirkon terapeuttisesta opetuksesta ja käytännöstä. Joensuu.
2008 Haavoitettu parantaja. Ortodoksinen pappi selujen lääkärinä Kristuksessa. Joensuu.
2009 Bysantin Kirkko ja paavin valtapoliitikan pitkä varjo. Bysanttilaista terapeuttista teologiaa ja latinalaista uskonnollisuutta. Joensuu.
- Hakkarainen, Pentti**
1996 Parantava kirkko. Joensuu. An Orthodox View on Child Abuse. www.orthodoxytoday.org
- Hierotheos, archmandrite**
1994 Orthodox Psychotherapy. The Science of the Fathers. Translated by Esther Williams. Levadia.
1999 Preparing for Pastoral care in the 21st Century. – The Greek Orthodox Theological Review. Vol. 44. Spring-Winter. Numbers 1-4.
- McGuckin, John**
2005 Simeon the New Theologian's Hymns of Divine Eros: A Neglected Masterpiece of the Christian Mystical Tradition. – Spiritus: A Journal of Christian Spirituality. 5.2. Johns Hopkins University Press.
- Simeon Uusteologi, pyhittäjä**
1991 Käytännön kilvoittelusta ja Jumalan tuntemisesta. – Filokalia III. Pieksämäki.

Kummimatalla Intiaan

Sylvia Haniojan Intian-matkan taustalla oli huoli siitä, millaiseen maailmaan lapset syntyvät ja miten kaikkein heikoimpia voisi auttaa. Hän kertoo avustusjärjestö **World Visionin** matkalta oman tarinansa siitä, miten diakoniaseurat ja seurakuntalaiset voisivat tukea vähävaraisia lapsia.

Saapuessamme yöllä Delhiin oli ensivaikutelma kaupungista satumainen kuin tuhannen ja yhden yön tarinoista. Miljoonat pienet, eriväriset valot antoivat sille lämpöä ja salaperäisyyttä. Päivällä vaikutelma oli kuitenkin kokonaan toinen; vanha kaupunki oli täynnä pölyisiä kujia. Uusi kaupunki oli vehreämpi ja rakennukset olivat kauniita, mutta vierailullamme halusimme nähdä tavallisten ihmisten arkea.

Aamiaisen jälkeen oli ohjelmassa opastettu kaupunkikierrros. Ajettiin riksalla, me kaksi **World Visionin** naista. Riksakuski oli laiha ja pienenlainen. Lasti oli varmaankin raskas. Meno oli jännittävää, hyyteltyä ja melko hurjaa pienillä kujilla, joissa oli kaikenlaista myytävää kankaista eläimiin ja hedelmiin. Katukauppiaita oli monta kimpussamme. Opas selitti, että he hankkivat elantonsa tällä työllä. Ostin yhden pienet helmet, joiden

kohtuuhinnan opas lopulta päätti, koska hinnoista ei muuten saanut tolkun tolkkua.

Todellista Intiaa

Opas halusi näyttää ”todellisen Intian”. Hän vei meidät yhteen Delhin sikhi-temppeeliin. Sikhit palvovat vain yhtä korkeinta ja kaikkia ihmisiä rakastavaa jumalaa ja kaiken luoja. He eivät usko epäjumaliin vaan temppeleissä kunnioitettiin kymmenen gurun perinnöksi jättämän kirjan kopiota. Tempelin menot toivat ainakin ulkonaisessa suhteessa mieleen meikäläisen ortodoksisen kirkon: Oli kaunista laulua, värejä sekä kaikilla, ei ainoastaan naisilla, päässä keltainen tai muunväriäinen huivi.

Palvelumenojen yhteydessä ruokitaan joka päivä tuhansia ihmisiä rotuun, väriin, sukupuoleen tai uskontoon katsomatta. Naiset ovat tasa-arvoisia miesten kanssa, ja aviorikos katsotaan suureksi synniksi. Sikhit eivät usko, että pahalle on käännettävä toinenkin poski, vaan he kantavat mukanaan miekkaa ja turbaania. He eivät myöskään hyväksy opetusta siitä, että rikkaan on yhtä mahdotonta pelastua kuin kamelin mahtua neulansilmän läpi. Tavallinen maalinen, kunniallisesti eletty elämä riittää pelastukseen. Tosin eräs heidän tärkeistä guruistaan, viisivuotiaana tehtävänsä astunut ja kahdeksanvuotiaana isoonrokoon kuollut lapsi, oli eräänlainen pelastajahahmo, joka parantaessaan toisia kantoi heidän sairautensa ja kuoli itse näin tehdessään.

Samana päivänä kävimme myös alueella, jossa **Mahatma**

Olen kirjeenvaihdossa kummilapsen kanssa, ja hänen tervehdyksensä on aina kukka-aiheinen piirustus.

Gandhi salamurhattiin. Gandhi käytti tätä rikkaiden asuma-alueella sijaitsevaa kaunista taloa ja puutarhaa silloin tällöin Delhissä ollessaan, koska se sijaitsi lähellä hänen virka-asuntoaan. Kaiken muun ajan hän viihtyi tavallisen kansan ja köyhien parissa.

Kummilapsen tapaaminen

Kummilapseni on kuusivuotias tyttö, joka käy esikoulua. Hän on aivan hiljattain menettänyt äitinsä, mikä on ollut kovin vaikea kokemus. Hän tuli tapaamiseen isänsä tuomana. Tyttö oli hyvin tumma ja laiha ja hänellä oli erittäin kauniit silmät, kun hän vapautui ujoudestaan. Tapaamisessa meitä auttoi intialainen **World Visionin** työntekijä, joka osasi hienosti laukaista molemminpuolisen jännityksen. Kaikki kummilapset olivat suloisia ja erittäin kaunistuskäytöksiä.

Oma lapseni ei puhunut juuri mitään koko vierailun aikana muutoin kuin syviä tunteita ilmaisevilla silmillään, mutta osoitti mielenkiintoa saamia lahjoja kohtaan. Opettelimme yhdessä soittamaan ksylofonilla laulun: ”*Twinkle, twinkle little Star. How I wonder what you are.*” Kontakti tuntui sittenkin syntyvän. Olen kirjeenvaihdossa kummilapsen kanssa, ja hänen tervehdyksensä on aina kukka-aiheinen piirustus.

Kummimatalla...

► Matkalle minut sai lähtemään vuosikymmeniä aikaansa odottanut haave tehdä sellainen matka Intiaan, johon sisältyisi kosketus aivan tavalliseen intialaiseen arkeen. Tärkeä elementti oli myös kulttuurirajat ylittävä hätä ja rakkaus. Äidin menetys on pikkulapselle pahin mahdollinen kokemus uskonnosta, kansallisuudesta tai rodusta riippumatta. Samoin minua kiehtoivat Taj Mahaliin, yhteen maailman kauneimmista rakennuksista, liittyvät rakkauten ja surun elementit. Taj Mahalin rakensi shaahi Jahan 14. lapsensa synnytykseen kuolleen lempivaimonsa muistomausoleumiksi. Rakkauten ja surun elementit ovat ajattomia, yhtä koskettavia kaikkialla maailmassa. Samoin ovat myös ihmisen hätä ja syällisyys.

Kokemuksia Aasiasta

Intia oli mielestäni paljon parempi paikka kuin mitä lukemani tai kuulemani länsimaiset arviot antoivat ymmärtää. En nähnyt lantakasoja enkä tuntenut hajuja tai tuoksuja, joista olin kuullut kerrottavan. Englannin kielellä tuli loistavasti toimeen, ja ihmiset vaikuttivat ystävällisiltä ja hieman ujoilta. Ihana, rauhallinen ja melodinen intialainen taustamusiikki viihdytti pitkäläkin automatkoilla, ja ajajan rentous loi turvallisen olon melko hurjassakin liikeneruuhkassa. Intia ei ole läheskään takapajuisimpia kehitysmaita, mutta kuilu rikkaiden ja köyhien välillä on hyvin syvä siellä kuten muuallakin Aasiassa.

Yksi matkan ihanimmista kokemuksista olivat usean tunnin mittaiset ajomatkat nuoren hindukuljettajan pikkuautossa. Kaikille eläimille, olivat ne miten pieniä tahansa, annettiin aikaa kävellä tienviereen kovassakin liikenteessä. Niiden elämää kunnioitettiin ja niitä varottiin tarkoin pienimmästäkin tavalla vahingoittamasta. Kaikki eläimet näyttivät onnellisilta ja rauhallisilta, ja niillä on jopa

■ Sylvia sylissänsä kummitytönsä Jyoti Rajesh.

omia sairaaloita ja vanhainkoteja. Tämä oli minulle uutta aasialaisessa maassa, sillä monissa paikoissa Aasiassa eläimiä kohdellaan hyvin julmasti. Sieluni lepäsi.

Syitä kummiksi ryhtymiseen

Tärkeä syy kummiksi ryhtymiseeni oli pohjimmitaan itsekäs eli oma perheettömyys ja lapsettomuus. Toisaalta maailmassa on tälläkin hetkellä miljoonia lapsia, jotka syntyvät sellaisiin olosuhteisiin, ettei heillä ole niitä perus- ja ihmisoikeuksia, joista lähes jokainen suomalainen tai länsimaalainen ihminen nauttii itsestäänselvyyksinä. Olen kuullut kerrottavan, että maailman hyvinvointi oikeudenmukaisesti jaettuna riittäisi takamaan kaikille perusturvan. Länsimaiden pitäisi maksaa takaisin harjoittamansa riisto. Mielestäni paras tapa auttaa on tehdä nämä maat kykeneviksi auttamaan itse itseään. "Ei pidä antaa heille kalaa, vaan onkivapa".

Lisäksi olen itse asunut kaksi vuotta kehitysmaassa ja kärsinyt suuresti siellä näkemästäni puutteesta ja sairaudesta. Tuolloin mietin myös paljon yhden ihmisen vaikutusmahdollisuuksia auttaa näitä miljoonia kärsiviä. Jeesus sekä äiti Teresa ovat tässä asiassa antaneet käytännöllisiä neuvoja: Kukaan ei voi auttaa koko maailmaa, mutta voit ehkä auttaa yhtä kohdallesi osunutta. Tee oma osasi ja velvollisuutesi ihmisenä ja lähimmäisenä niillä mahdollisuuksilla, joita juuri sinulle on annettu. Lapset ovat

heikkoja ja avuttomia, mutta tärkeitä. He ovat myös oman aikamme kärsijöitä ja uhreja.

Alkukipinä hankkeelle

World Vision antaa usein alkukipinän hankkeille, joita valtio, todettuaan ne hyväiksi, alkaa myöhemmin tukea. Intiassa World Vision ajaa kastittomien asiaa. Jos kummi sairauden tms. takia tulee kykenemättömäksi lähettämään kannatustaan, lapsi ei jää heitteille, vaan World Vision ottaa vastuun hänestä. Lapset olivat hankkeissa kauniita, ja heillä oli puhtaat ja värikkäät vaatteet. He lauloivat ja tanssivat ihanasti. Lasten laulu- ja tanssiesitykset olivat parempia kuin parhaimmistaan näkemäni tulkitsijat, koska he olivat esityksessään niin täydellisen vapaita luonnonlapsia. He olivat saaneet valtavat taiteelliset lahjat jo syntyessään. Musiikki oli, vaikkakin pohjasävyiltään rauhallista, niin voimakasta ja vaikuttavaa, että se kävi hyvin huumeesta. Useimmat lapset olivat opinhaluisia. Unelmat olivat suuria siihen nähden, mitkä toteutumismahdollisuudet niillä oli näistä lähtökohdista. Yksi halusi opettajaksi, toinen lentoemännäksi, kolmas insinööriksi. Kukaan ei ollut tältä tasolta koskaan yltänyt esimerkiksi yliopistoon. Perustarpeiden täytyminen oli alueella asteella yksi, jos käytetään viisiportaista asteikkoa. Lapset saivat kuitenkin hankkeissa koulussa alkeisopetusta sekä ainakin yhden kunnollisen, vitamiinipitoisen aterian päivässä.

Erilaisia vierailukohteita

Olimme eräässä kylässä katso-massa kastittomien malliviljelmiä, josta World Vision oli maksanut noin kaksi prosenttia ja hallitus loput. Näimme riisipeltoja, kasvimaita ja banaaniviljelmiä, jotka tulva usein tuhosi. Kylänvanhin oli 20–30-vuotias melko hyvin englantia puhuva kastiton mies, jonka vastuulla oli tuhansia kylien asukkaita. Hän yritti kannustaa ihmisiä viljelyyn ja muuhun työntekoon. Mutta ehkä kovin kuuma ilmasto ja jonkinlainen toivottomuus olivat syynä kyläläisten flegmaattisuuteen. Vaikeuksien tullen he kuitenkin kääntyivät juuri tämän miehen puoleen. Vesi, josta kyläläiset kalastivat kalansa, oli hyvin paksun saastan peittämää. Puhdasta juomavettä oli kuulemma tarpeeksi, mutta muuhun perushygieniaan sitä ei riittänyt. Siksi taudit levisivät helposti, ja monet pikkulapset kuolivat ennen kuudetta ikävuottaan. Näimme myös useita koululuokkia. Osa lapsista istui ulkoillassa, osa pimeissä luokahuoneissa, joiden seinille oli kirjoitettu rukouksia, aakkoset englanniksi ja hindiksi, lukujärjestys ja se, mitä ravintoa päivittäin saatiin. Ulospäin näytti siltä, että perustarpeet olisivat turvatut. Tähän World Vision ainakin pyrkii. Paikallisilta asukkailta saimme myös kuulla, että myös Reilun Kaupan tuotto oli mennyt perille.

Päivän loppuksi eräs World Visionin työntekijä vei meidät kyläläisten temppeliin. Se oli sisältä pieni ja aika pimeä, ja jokseenkin pian minulle selvisi, että kyseessä oli pakanajumalan temppeli. Ruokoin mielestäni anteeksi omalta Jumalaltani, että olin joutunut paikkaan. Sytytimme siellä kuitenkin jonkinlaiset sikäläiset tuohukset, mutta sydämessäni muistin Kristusta tuona hetkenä. Jälkeenpäin kuulin, että temppeli oli omistettu Kalille, tuhon ja kuoleman jumalalle. En olisi mennyt tuohon paikkaan, jos olisin tarkemmin tiennyt, mikä se oikeastaan oli.

Agra

Bussimatka Delhistä Agraan oli melkein koko viisi tuntia kestävän

ajan pelkkää lohdutonta slummi-
maisemaa ja väenpaljoutta. Nyt
näin sen Intian pimeään puolen,
josta olin kuullut kerrottavan. Tu-
limme myöhään illalla upeaan Hil-
ton-hotelliin, jossa viivyimme yh-
den yön. Tuskin olin ehtinyt
asettua taloksi ja mennä yöpuulle,
kun erehdyksessä painoin pikku-
lampusta jotakin nappulaa ja koko
huone meni pilkkopimeäksi. Olin
yksin suuressa kaksoisvuoteessa
pilkkopimeässä voimatta miten-
kään auttaa itseäni, koska olen
myös ilman silmälasjani melkein
sokea. Aamulla puhelinherätyksen
yhteydessä sain tilattua mekani-
kon, joka pelasti tilanteen. Onnek-
si koko hotelli ei ollut mennyt pi-
meäksi!

Taj Mahal ja sitä ympäröivät
rakennukset olivat ihmeen kau-
niit. Taj Mahalin rakensi shaahi Ja-
han synnytyksessä kuolleen rak-
kaan vaimonsa muistomerkiksi.
Paikkaan liittyvä symboliikka ker-
too vastakohdistista; elämästä ja
kuolemasta, rakkaudesta ja eros-
ta, surusta ja kaipauksesta. Tärkein
sanoma on elämän lyhyys ja kato-

avaisuus sekä paratiisin ihanuus.
Uskon, että alue on alun perin
henkinyt hiljaisuutta ja rauhaa
sekä ennen kaikkea toivoa tule-
vasta, paremmasta elämästä. Sekä
itse valkoinen mausoleumi että
sitä ympäröivät rakennukset, jois-
ta sulttaani katseli sitä muistellen
vaimoaan, ovat sanomattoman
kauniit. Minulla ei koskaan aikai-
semmin ole ollut tilaisuutta tutus-
tua muslimien taiteeseen. Se jäikin
matkani viimeiseksi kohteeksi.
Halusin pysähtyä ja sulatella koke-
mustani, joka oli koskettava. Us-
kon, että sain kokea pisanan pai-
kan alkuperäisestä hengestä ja
ilmapiiristä.

Seuraava yö kului lentoko-
neessa, aamulla olin jo Helsingissä
ja sitten taas kotona.

Intian matkani oli onnistunut
täydellisesti. Kaikki henkilökohtai-
set unelmani olivat toteutuneet.
En olisi uskonut, että osakseni
koituisi tällainen valtava siunaus
yhdessä pienen lapsen takia.

■ Sylvia Hanioja

Hengähdä kaukana arjen hälinästä.

Kevät on kaunis. Nauti levollisesta ilmapiiristä, kuuntele ympäröivää luontoa, löydä hyvä olo yksinkertaisista asioista.

- Pääsiäisen täysihoidopaketti alk. 266 e/hlö
- Arkiyöt Valamossa alk. 40 e/huone/vrk

Säästä luontoa ja itseäsi: tule mukavasti ja ekologisesti bussilla. Suora bussiyhteys Helsingistä päivittäin!

Valamontie 42, 79850 Uusi-Valamo
Puh. (017) 570 111, valamo@valamo.fi
www.valamo.fi

Luonamme löydät minä kiireelle kadotit.

LUOSTARIPALSTA

Evelynin hautajaiset

Harvoin Lintulan sisaret ovat liikkeellä lähes täysilukuisina. Ystävämme egyptiläisen **Evelynin** hautajaisiin kaikki kynnelle kykenevät tahtoivat kuitenkin lähteä. Ja niin vuokrattiin pikkubussi. Varhain aamulla matka suuntautui lumista viitostietä kohti Helsinkiä. Tien varrella oli useampikin rekka ja henkilöauto liukkaassa kelissä penkkaan liukuneena. Me kuitenkin saavuimme onnellisesti Hietaniemen lumiselle ortodoksiselle hautausmaalle.

Kirkossa Evelyn lepäsi arkussa kauniimpana kuin koskaan pitkät silmäripsensä poskillaan. Ei ollut enää ahdistunutta väsynyttä ilmettä, taistelu oli päättynyt – ehkä vähän arvioineet. Evelyn oli tosiaan-kin lopullisesti poistunut Suomesta. Kolme aikuista poikaa kynelehti arkun äärellä, liuta suomalaisegyptiläisiä lastenlapsia kansoitti kirkkoa suomalaisten äitiensä kanssa. Ja sitten oli tukijoukkoja: arkki-piispa **Leo**, joka kesken eku-meenisen patriarkan vierailun hoiteli myös Evelynin asioita, igumenia **Marina**, joka monta kertaa kesän aikana Evelynin ”piileskellessä” Lintulassa julisti, että vain hänen ruumiinsa yli tämä viedään pois luostarista, lääkäreitä, jotka olivat järjestäneet Evelynin sydänleikkauksen ja muita hoitoja, oma koulutoverini **Maisa**, joka oli ihmisoikeusaktivistina ajanut Evelynin asiaa ja siinä sivussa huomannut, että tämän miniät olivat samaa sukua kuin hän itse... Oli isä **Heikki Huttunen**, joka ranskaa taitavana oli pystynyt keskustelemaan Eve-

lynin kanssa, ja koptilainen pappi, joka luki rukouksia ikivanhalla koptin kielellä. Sitten tuo egyptiläinen kaunotar las-kettiin hautaan lumikinosten keskellä kaukaisessa Pohjolas-sa.

Monenlaista muutakin odottamatonta sisältyi Evelynin elämään. Vasta Suomessa hän oli esimerkiksi saanut selville isänsä kohtalon. Brittien joukoissa Israelia vastaan taistellut isä oli sodan jälkeen joutunut vankilaan Egyptissä. Äiti oli luullut isän kaatuneen ja solminut uuden avioliiton. Isä puolestaan oli vankilasta vapauduttuaan saanut tiedon, että hänen vaimonsa ja tyttärensä olivat kuolleet pommituksessa. Hän muutti Yhdysvaltoihin ja solmi siellä avioliiton. Suomessa Evelynin sitten tapasi koptipapin, joka oli tuntenut hänen isänsä. Isä oli jo kuollut, mutta Evelyn pääsi kuitenkin tutustumaan sisaruksiinsa, jotka olivat melkein hänen omien lapsiensa ikäisiä!

Muistotilaisuudessa Us-penskin kryptassa alkoi jo olla ylösnousemuksen tunnelmaa. Syvästi uskova Evelyn sai lähteä rakkaitensa hellän huolenpidon ympäröimänä ja on nyt Herran luona. Ja me täällä voimme vähän miettiä lainsäädäntöämme ja sen sovellutuk-sia. Kristus nousi kuolleista!

■ Äiti
Kristoduli

Ortodokseilla oikeus omaan uskonnon-opetukseen

Ortodoksiseen kirkkoon kuuluville koululaisilla on oikeus saada ortodoksista uskonnonopetusta peruskoulun ensimmäiseltä luokalta alkaen. Perusopetuslain mukaan koulun on sijoitettava ortodoksit omaan uskonnonopetukseen ilman, että sitä tarvitsee erikseen pyytää. Asiasta on kuitenkin hyvä varmistua kouluun ilmoittautumisen yhteydessä, koska kunnissa on valitettavan kirjavia käytäntöjä.

Joissakin kunnissa lapsia pyritään lain vastaisesti ohjaamaan yleiseen (ev. lut.) uskonnonopetukseen. Tähän vanhempien ei tarvitse suostua, koska koulun tehtävänä on järjestää ortodoksinen opetus. Oman uskonnon opetusta on järjestettävä, jos kunnan alueella on vähintään kolme ortodoksiseen kirkkoon kuuluvaa oppilasta. Koulun ainoallekin ortodoksille on siis oltava opetusta.

Oman uskonnon opetusta ei välttä-

mättä saa omalla koululla, sillä kunnat ovat säästösyistä usein keskittäneet opetuksen tietyille kouluille. Tällöin opetusryhmässä on eri-ikäisiä oppilaita. Koulun on kuitenkin tarvittaessa järjestettävä oppilaiden kuljetukset tunneille ja takaisin. Omin voimin koululta toiselle siirtyvät oppilaat liikkuvat hekin koulun vastuulla.

Oman uskonnon opetus on ortodoksina kasvamisen kannalta tärkeää ja oppilaille mieluinen oppiaine. Kauniisti kuvitettujen oppikirjojen lisäksi tunneilla käytetään runsaasti oheismateriaalia sekä toiminnallista opetusta. Ikonit, tuohukset, rukoukset, kirkkoveisut ja ristinmerkit kuuluvat nekin ortodoksiseen uskonnonopetukseen. Asiasta lisää Analogin seuraavassa numerossa 2/2011, joka ilmestyy huhtikuussa.

■ Mikko Junes

Yksinlaulukonsertti *Elämän lauluja*

Pyhtään Huutjärven seurakuntasali
perjantaina 25.2. klo 19
Haminan ortod. Pyhän ristin kirkko
perjantaina 25.3. klo 19
Tampereen ortod. Nikolainsali
sunnuntaina 10.4. klo 19

Laulu:
isä Veikko Lisitsin
Säestys:
pianotaiteilija Esa Ylönen

Kuulan, Merikannon, Sibeliuksen,
Schumanin, Tsaikovskin, Verdinin ja
Mozartin lauluja

Vapaa pääsy
Ohjelma aikuiset 10 €,
eläkeläiset ja opiskelijat 5 €

OIKAISU

Analogin viime numerossa kerrottiin virheellisesti sivulla 15, että kirkolliskokous olisi jakanut avustusta Pyhien Sergein ja Hermanin veljeskunnan lehdelle. Näin ei ollut, vaan yhdistys sai koko anomansa summan pelkästään järjestötoimintaan, sen sijaan järjestölehdelle ei myönnetty avustusta lainkaan.

Suuren paaston keräys 2011

Koko kirkon yhteinen suuren paaston keräys kannetaan kirkon kansainvälisen diakonian ja lähetystyön hyväksi. Tänä vuonna paastokeräyksen teemana on "Naiset kirkon voimavarana". Keräyksen tuotto jaetaan kahteen eri kohteeseen. Ortodoksisen kirkon ulkomaanavun Ortaidin kautta vahvistetaan ihmiskaupan vastaista työtä Moldovassa ja Ortodoksisen Lähetysten kautta tuetaan pyhäkoulunopettajien koulutusta Keniassa.

■ Naisten yhteistyö vahvistaa kirkkoa.

ORTODOKSIINEN LÄHETYS RY

Mitä **tilastot** kertovat

Kirkon virallinen tiedotus kertoi meille tammikuussa, että kirkkoon liittyminen jatkuu edelleen vahvana. Mainitsematta jäi, että viime vuonna kirkon jäsenmäärä väheni ja että myös kirkosta eroaminen on kasvussa. Vaikuttaako jäsenmäärän laskuun kirkon ikärakenteesta johtuva korkea kuolleisuus vai kirkosta eroamiset, on aiheuttanut näkemyseroista johtuvaa poleemista keskustelua.

Ortodoksiseen kirkkoon liittyi vuonna 2010 uusia jäseniä 936, mikä on hieman enemmän kuin edellisvuonna. Kirkosta puolestaan erosi 796 henkeä, mikä oli 146 henkeä enemmän kuin vuonna 2009. Kirkosta eroataan nyt noin kaksi kertaa useammin kuin 2000-luvun alkupuolella. Kirkkoon kuului viime vuoden lopussa 61 156 henkeä, vuoden 2009 lopussa 61 253 henkeä. Kirkon kaksi vuosikymmentä kestänyt myönteinen väestökehitys taittui, kun sen jäsenmäärä väheni 94 hengellä.

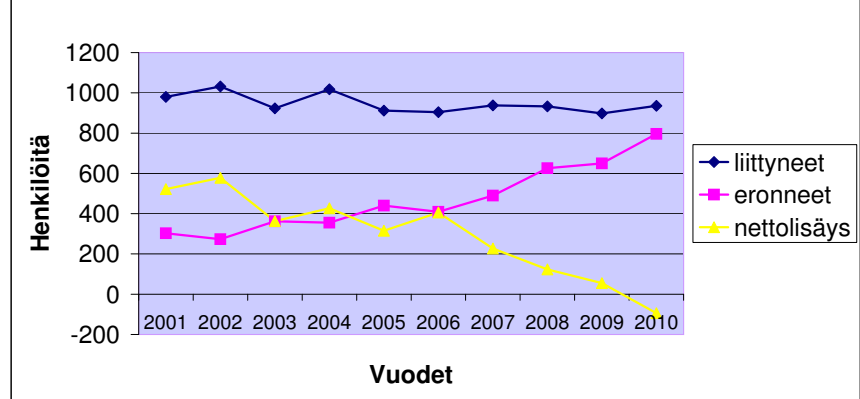
Metropoliitta **Ambrosiuksen** mukaan synnän vähenemiseen on se, että kirkkomme ikärakenne on sotien jälkeen vinoutunut, kun suuri osa seka-avioliitossa syntyneistä on kastettu luterilaiseen kirkkoon. Vaikka tilanne on tasaantunut, ortodoksissa kirkossa vanhoja ihmisiä on yhä keskimääräistä enemmän. Niinpä väkiluvun vähennys oleellisesti johtuu siitä, että kuolleita on pari sataa enemmän kuin kastettuja.

Toimittaja **Mikko Juneksen** mukaan kirkkomme vinoutunut ikärakenne ei voi selittää vuonna 2010 tapahtunutta jäsenmäärän vähentymistä, koska kas-

tettujen ja kuolleiden määrät ovat pysyneet koko 2000-luvun ajan suunnilleen samalla tasolla (noin 500 kastettua ja 700 kuollutta vuodessa). Myös kirkkoon liittyjien määrä on pysynyt varsin vakaana eli runsaan 900:n vaiheilla vuosittain. Ainoa oleellisesti muuttunut suure ja samalla tärkein viimevuotista jäsenmäärän vähenemistä selittävä tekijä on kirkosta eroajien määrän huomattava kasvu. Eroajien määrä on karkeasti ottaen kaksinkertaistunut 2000-luvun alkuvuosiin verrattuna.

Kirkon keskusrekisterin johtajan **Harri Tajakan** mukaan jäsenistön suurin määrä 81 631 tilastoitiin vuonna 1940. Jäsenmäärä laski toisen maailmansodan jälkeen ja oli pienimmillään vuonna 1990, jolloin kirkkoon kuului 55 924 jäsentä. Vuoden 1990 jälkeen jäsenmäärä kääntyi nousuun, mutta määrässä tapahtui taas viime vuonna käänne huonompaan, kun kirkosta erosi 146 henkeä enemmän kuin edellisvuonna. Mielenkiintoista on, että varsinainen erobuumi ajoittui syksyn homokeskustelun jälkeisiin viikkoihin. Kirkosta erosi kuukauden aikana loka-marraskuussa noin 200 henkeä. Eroamisista suurin osa tapahtui Helsingin hiippakunnassa. Johtaja Tajakan mukaan tällainen jäsenkato on suuri, sillä yleensä eroamisia kirjataan vähän yli kymmenen viikossa.

Ortodoksiseen kirkkoon liittyneet, kirkosta eronneet sekä jäsenmäärän nettolisäys vuosina 2001-2010

GRAFIKKA MIKKO JUNES

Ambrosiuksen mukaan kyseessä ei ole käänne kirkkomme jäsenmäärän kehityksessä eikä kirkon kokonaisjäsenmäärän lasku johtunut erobuumista. Tämän lisäksi hän vaatii, että Juneksen Hämeenlinnan seurakunnan nettisivuilla julkaisemaa ”sensaatiohakuista ja populistista tiedottamista” tulisi kirkossamme välttää. Kun Juneksen uutisessa kerrottiin jäsenmäärästä, sen olisi tullut Ambrosiuksen mielestä painottua myös siihen, erosiko vai liittyikö ortodoksiseen kirkkoon enemmän ihmisiä.

Käytännössä hänen linjauksensa toteuttaa kirkkomme uutta tiedotusstrategiaa, jossa yksi piirre on kirkon myönteisen imagon vahvistaminen.

Ambrosius haluaa korostaa, että tärkeintä on kuvata kirkon toimintaa ”rehellisesti mutta silti positiivisesti.” Kriittinen kysymys kuitenkin tässä kohtaa kuuluu, miten silloin menetellään, kun nämä kaksi näkökohtaa ovat ristiriidassa keskenään – kumpaa kriteeriä silloin on noudatettava? Ovatko asiatiedot silloin luonteeltaan oikeampia, kun ne tulkitaan kirkon kannalta mahdollisimman positiivisesti? Kyse on yhteisöviestinnän keskeisistä periaatteista, jotka ovat jääneet kirkossamme lähes keskustelematta, kun linjauksista on jo päätetty.

Kari M. Rantila

LEENA KARJALAINEN

■ Toiminnanjohtaja Michael Baumberger.

Kohtaa lähimmäisesi

”**R**akkaus on tahdon asia. Tahdommeko me auttaa maahanmuuttajia?” Näin kysyi sveitsiläissyntyinen **Michael Baumberger** vieraillessaan tiistaiseuraillassa 18.1. Hän on kolme vuotta toimineen monikulttuurisen toimintakeskus Myllyn toiminnanjohtaja, ja hän itse on myös keskuksen perustaja.

Baumbergerin innostava esitys johdatti meidät tiistaiseuralaiset miettimään, mitä tarkoittaa seurakunnan tämänvuotinen valistustyön teema: Kohtaa lähimmäisesi. Maahanmuuttajan kohtaamisessa tärkeintä on luottamuksen saavuttaminen. Myllyssä tehdään suurella palolla työtä juuri luottamuksen vahvistamiseksi. Yhdessä tekeminen on tähän paras keino. Michael Baumberger korostikin sanaa toimintakeskus, joka parhaiten kuvaa Myllyä. Maahanmuuttajat ja suomalaiset toimivat siellä yhdessä.

Kotkassa asuu noin 2800 maahanmuuttajaa, joista puolet on venäläisiä. Heistä monet ovat seurakuntamme jäseniä. Lyhyenä toiminta-aikanaan Mylly on kehittynyt luontevaksi osaksi kotkalaista elämää. Baumbergerin esitys rohkaisi tiistaiseuralaisia vierailemaan toimintakeskus Myllyssä ja kohtaamaan myös siellä toimivia lähimmäisiä. Näin tapahtuukin.

■ **Leena Karjalainen**

Erota vai ei?

Avioliitto on jatkuvaa sinnittelyä. Moni viisastelija puhuukin 30-vuotisesta sodasta. Avioliitossa ja perheessä on kyse yhteisen projektin pyörittämisestä. Mutta jos kaikki eivät puhalla yhteen hiileen, niin ongelmia syntyy. Tasa-arvon aikakautena eivät kotityöt ja vastuu kodin asioista kuitenkaan mene tasan. Luulen, että usean avioeron syynä on toisen puolison kyllästyminen olemaan perheen ainut aikuinen.

Elämme saavuttaaksemme Jumalan valtakunnan. Toiset menevät luostariin. ”Me maailmassa olijat”, niin kuin kirkko-veisussa lauletaan, meidänkin päiväämme sisältyy rukousta ja tekoja toisen ihmisen hyväksi. Mekin olemme matkalla tuonilmaisiin. Maailmaamme vaan kuuluu toisenlaista kilvoittelua. Avioliitossa ei ole tilaa olla itsekäs. Aina on ajateltava muita. Rahojen on riitettävä perheen elatukseen, vuokraan, laskuihin, ruokaan, vaatteisiin, harrastuksiin. Usein päivässä ei 24 tuntia riitä, kahdeksan tuntia unta, kahdeksan

tuntia työtä, loppuista kahdeksasta tunnista kotityöt, kaupassakäynti ja ruuanlaitto vievät oman aikansa. Ymmärrän, jos työikäiset ihmiset eivät ennäätä tai jaksa tulla kirkon toimintaan tai diakoniatyöhön, kun voimat eivät riitä. Kodit ovat omia diakoniakenttiä perheille.

Omistamme me puolisoimme? Usein sitä pyrkii muuttamaan ihmistä. Kuitenkin puolisoitkin ovat itsenäisiä henkilöitä vikoineen, tapoineen ja harrastuksineen. Joskus on hyvä muistuttaa, mitkä ovat niitä hyviä ominaisuuksia puoliossa. Pitkän avioliiton salaisuus on kuulemma se, että hyväksyy huonotkin ajat. On myös sanottu, että jos avioliiton parsimiseen laitettaisiin kaikki se energia, mikä laiteetaan uuden partnerin löytämiseen, niin avioeroja ei olisi niin paljon. No entäs kun toinen pettää? Siinä vaiheessa pitää miettiä, ketä on vahingoitettu. Henkilövahinkoja ei ole. Alttarilla tehty lupaus on rikkottu. Ketä se loukkaa? Oikeastaan vain petetyn kunnia on saanut kolhun. Anteeksi voi antaa. Unohtaa ei voi koskaan.

Edesmennyt Nikean metropoliitta **Johannes** piti joskus luennon avioliitosta.

Kuuntelin hymyssä suin. Hän kuitenkin tiesi, mitä puhui: Avioliitto on kuin liikeyritys. Totta se on. Yhdessä pysyminen on vain taloudellisempaa. Kahden palkalla talous pyörii paremmin. Vaikka tulee niitä hetkiä, kun molemmat odottavat toisen kuolevan ensin, että saisi vielä hengittää.

Televisio ja elokuvat luovat virheellisen kuvan avioliiton arjesta. Avioliitto ei ole täynnä hempeyttä, vaan siinä osa matkaa kuljetaan sietokyvyn ääri rajoilla. Tohtori **Phil** käski erota, jos ei ole hyvä olla. Voiko se olla niin itsekästä? Ihmisen elämä ei voi olla niin helppoa. Ei saa luovuttaa, kun on vaikeaa. Täydellistä puolisoa ei ole olemassakaan. Riittää kun katsoo peiliin. Avioliittoon vihittäessä lauletaan Jesajan tanssia. Siinä pyydetään pyhiltä marttyreiltä esirukousta sieluillemme. Olen aina ajatellut, että heistä muistutetaan siksi, sillä avioliitto on yksi pyhittymisen tie, joka vie vaikeuksien kautta voittoon. Vihkikruunut muistuttavat niistä voitonsepeleistä, jotka meitä odottavat selvittyämme voittajina tästä elämästä.

■ **Katarine Lehtomäki**

Vauhdikas viikonloppu Lahdessa

Lahden seurakunnan lasten ja varhaisnuorten talvista viikonloppuleiriä vietettiin tällä kertaa Lahdessa, ikään kuin kaupunkileirinä. Kaikkiaan 15 lasta ja nuorta ympäri seurakuntaa saapui paikalle viettämään yhteistä viikonloppua. Leirin aikana mm. osallistuimme "pariton perjantai" -nuorteniltaan, laskettelimme Messilässä, kävimme pulkkamäessä ja osallistuimme jumalanpalveluksiin sekä tietenkin vietimme "laatu-aikaa" hyvien ystävien kanssa. Jällelänäkemisen riemunkiljahduksilla ei ollut perjantai-iltana leirin alkaessa rajaa, ja leirin päättyessä vannottiin jälleen kerran: kunnes jälleen tapamme! Kesän Lapin-vaellusta odotellessa, **Minna.**

■ Hyvinkään kirkon kuoron perinteinen teofaniapäiväinen pidettiin tällä kertaa Minnan kotona.

■ Lastenleirin aikana osallistuttiin yhdessä seurakuntalaisten kanssa sunnuntaiturgiaan. Ehtoollisella Joni Partanen ja vuoroaan odottamassa Emil Åkerman.

■ Lasten ja varhaisnuorten viikonloppuleiri Lahdessa alkoi osallistumisella "pariton perjantai" -nuorteniltaan.

■ Pulkkamäen riemua lastenleirillä.

■ Kohta mennään; Messilässä lastenleiriläiset Annika Haukka ja Peppi Niemitukia.

AUKEAMAN KUVAT: KAUKO PUSSINEN

■ Vedenpyhitys Vuoksen rannassa.

■ Nikolaoksen praasniekan ristisaatto Imatralla.

■ Loppiaisen suuri vedenpyhitys Lappeenrannan kirkossa.

■ Seurakunnan kuusijuhlaa vietettiin 28.12. suurella joukolla.

■ Seurakunnan itäisen alueen syntymäpäiväsankarien onnittelu Nikolaoksen praasniekan yhteydessä.

■ Perinteisille pappilan loppiaiskahveille kokoontui suuri joukko seurakuntalaisia.

TIMO TYNNKYNEN

■ Seurakunnan venäjänkieliset kerhot järjestivät joulujuhlan 8.1. Imatran seurakuntasalilla. Ohjelman laati ja ohjasi slaavikielisistä palveluksista tuttu kuoronjohtaja Tatjana Bragina.

KAUKO PUSSINEN

■ Jouluaaton panihida lähes kolmenkymmenen asteen pakkasessa Lappeenrannan hautausmaalla.

Посещение Храма сопряжено с чувством радости

«Возрадовался я, когда сказали мне: пойдём в дом Господень.» (Пс. 121:1)

В течении нашей жизни каждый из нас хоть раз заходил в храм. Чаще всего мы приходим туда, когда с нами или нашими близкими что-то случается. Когда чувствуем необходимость в решении наших жизненных проблем. Мы идем в Храм за помощью. В сердце надежда, что все изменится в нашей жизни, и опять будет все нормально. Мы приходим, ставим свечи, подаем записки, пытаемся слушать то, что поется и говорится, и уходим. Иногда на короткое время, а иногда и навсегда. Уходим, не поняв и не увидев того драгоценного дара, данного нам Творцом. А ведь Храм является олицетворением всего того, что Господь даровал нам в своей великой милости. Буквально все, от внешнего вида до мельчайшей детали в богослужении, все говорит нам о чудном даре спасения для каждого человека. Надо просто увидеть эту Божественную весть, к нашим сердцам. Любой человек переступая через порог Храма, осознает, что он попал в совершенно другой мир. Какое-то странное возвышенное чувство наполняет сердце. Горящие свечи, пение хора, молитвы, иконы создают в нашей душе необъяснимый восторг. И в этом нет ничего удивительного, мы пришли туда, где Небо встречается с Землей, где человек приобщается к Царствию Небесному.

Духовная радость

”Возрадовался я, когда сказали мне: пойдём в дом Господень” говорит Царь Давид в одном из своих псалмов. (Псалом 121:1) Этой фразой, пожалуй, можно описать состояние человека, который направляется в Храм. Не стоит думать при этом, что если у меня нет радости, то мне не стоит идти в

церковь. Но все же, посещение Храма сопряжено с чувством радости. И вот почему. Недавно я прочитал фразу сказанную однажды Дьяконом Андреем Кураевым: «Храм - это стены, выстроенные вокруг Таинства Причастия. Можно ли представить церковь без Причастия? Можно ли представить жизнь верующего без участия в этом таинстве? Конечно же нет. Все, что происходит в церкви, в ее богослужениях, ее жизни, все направлено к Таинству Причастия. И если человек не участвует в этой части жизни церкви, он остается обделенным духовно. Цель идущего в храм человека — это то, особое место в Храме, где Сам Бог приближается к нам на столько близко, на сколь это только может быть реальным в нашей земной жизни. В таинстве Святого Причастия, Сам Господь Иисус Христос выходит к нам. Он дает возможность соединиться с Ним. А соединяясь с Ним мы переживаем, то что называется обоживанием человека. Но почему же мы так часто проходим мимо этого? Почему порой, удаляемся все дальше и дальше от данного нам дара? И главное, что же нам нужно сделать, что бы вернуться к нему?

Пример блудного сына

Христос во время Своего земного служения рассказал притчу «О блудном сыне». Думаю, что она наилучшим образом описывает решение возникшего вопроса. Подобно блудному сыну, мы часто отворачиваемся от милости и щедрости Божьей. Убегаем из отцовского дома, живем по своим привычкам и желаниям. Но наступает время, когда страшная тоска наполняет наше сердце. Мы остаемся один на один с нашими проблемами и разочаровани-

ями. И в этот момент мы вспоминаем, что есть Бог. Мы начинаем думать о том, что нам делать. Всякий раз проходя мимо Храма, мы чувствуем, что там есть то, что нам сейчас нужно. Но как же я могу туда войти? Что скажут обо мне другие? Как посмотрит на меня, настоятель храма? Пример блудного сына - вот ответ на эти вопросы. Не смотря на смущение, на свое самосудожение, он нашел в себе силы вернуться к отцу. Нет не как сын, он шел размышляя в себе о том, что он будет рабом в доме своего отца. Именно это, чувство свойственно нам, когда после долгого времени мы возвращаемся к месту встречи с Богом. Входя в храм, мы и не надеемся что будем приняты. Мы ведем себя, как чужие. Стараемся преодолеть чувство стыда, понимая что приведены сюда, не доброй волей, а проблемами в личной жизни. Смотрим на стоящих в храме и молящихся Богу людей, и мысленно хотим быть с ними. В нашем сердце все громче и громче начинает звучать молитва Благоразумного разбойника: «Помяни меня Господи во Царствии Твоем». Именно в этот момент нам стоит вспомнить, об упомянутой нами притче. В ней отец увидев своего сына, побежал на встречу ему. Принял и восстановил его в прежнем положении в доме. Подобно отцу в притче, Бог принимает человека приходящего к Нему в покаянии. Таинстве Исповеди, открывает для нас путь к тому месту, где сам Христос встречается нас. Называя нас друзьями, приобщая нас к Таинству Причастия. Вот кульминация нашего прихода в церковь.

Спасаящий путь

А что же потом? Что же ждет нас за порогом храма? Там ждет нас наша повседневная жизнь, с ее печалью, радостями и заботами, за которыми мы опять теряем из виду явленную нам благодать. И мы снова можем оказаться на распутье. Но есть и другой путь. Путь непрерывного поиска Божьего и повседневной молитвы. Ведь по сути, только от нас зависит

поспешим ли мы вновь на встречу с чудным даром Божьим. Начнем ли мы строить свою жизнь, подобно стенам Храма. День за днем выстраивая ее вокруг великого дара Божьего — Таинства Причастия.

■ Алексей Савелиев

TAMPEREEN OPISKELIJAT ulkoiluttivat Koukkuniemen asukkaita

■ Nemanja, Anna, Anu, Taina, Simona ja Darja (kuvasta puuttuu Heikki)

KUVAT: HEIKKI SANTASALO

■ Darja ja Maija

Kirpeänä marraskuun lopun lauantaina joukko Tampereen ortodoksisen opiskelijaliiton (OOL) jäseniä suuntasi kohti Koukkuniemen vanhainkotiä. Mukana olivat **Taina, Darja, Simona, Anna, Heikki, Nemanja** ja **Anu**. Romanialainen vahvistuksemme **Simona** oli aiemmin syksyllä ehdottanut, että tekisimme vierailun johonkin vanhainkotiin ja tarjoaisimme apuamme. Hänen kotiseurakunnassaan se oli kuulemma yleinen tapa. Otimme yhteyttä Koukkuniemeen, ja ul-

koilutusapu sopi heille mainiosti, koska siihen eivät henkilökunnan resurssit riittäneet.

Jakaannuimme kolmelle eri osastolle, joissa meidät otettiin lämpimästi ja ilolla vastaan. Ulkoilijoita riitti lähes jonoksi asti purevasta Näsijärven tuulesta ja pakka-
sesta huolimatta. Kävelyretkien aikana saimme kuulla ja kohdata koskettavia elämäntarinoita, kertomuksia Lapin vaelluksista ja rupattelua arkisista asioista. Esittipä eräs herrasmies serenadinkin Simonal-

le ja vaihtoi hänen kanssaan kuulumisia englannin ja saksan kielellä. Ulkoilun jälkeen nautimme yhdessä asukkaiden kanssa iltapäivän kahvit oikean kerman, soke-
rin ja pitkopullaviipaleen kera. Uskomme, että hetki tarjosi asukkaille vähän vaihtelua, mutta eniten se antoi kuitenkin meil-
le. Mietimmekin, että tästä voisi tulla pari kertaa vuodessa toistuva tapahtuma.

■ **Anu Danouzi**

■ Joulukuussa vaitelut FM, ortodoksisfilosofi Heikki A. Kovalainen käsittelee Valamon Ystävien yleisöillassa 2.11. ortodoksisista elämänsäennetta asettamalla kysymyksen: kauneus vai rumuus?

KUVAT: TARA KOIVISTO

■ Professori, kansanedustaja Erkki Pulliainen vieraili 6.9. Tampereen Valamon Ystävien kuukauden vieraana. Pulliainen perään kuulutti oikeudenmukaisuutta luonnonvarojen jakoon ja todella köyhien puolustamista. Hän ennusti, että tässä työssä kirkkokunnat nousevat hyvin tärkeiksi toimijoiksi.

Heikki Hattunen kanttoriksi

Tampereen seurakunnan-
valtuusto valitsi kokouk-
sessaan 9.2.2010 TM
Heikki Hattusen kanttorin
toimeen. Hän on 26-vuotias ja
suorittanut teologian maisterin
tutkinnon Itä-Suomen yliopistos-
sa Joensuussa joulukuussa 2010.
Lisäksi hän on opiskellut
Sibelius-Akatemian Kuopion
osastolla, jossa hän on suoritta-
nut laulun ja kuoronjohdon
C-tutkinnon. Hattunen aloittaa
työt Tampereella huhtikuussa ja
toimii kanttorina pääsiäisen ajan
palveluksissa.

Tampereen seurakunnan **lasten talvileiri**

■ Rukous kuului leirinoh-
jelmaan aamuin ja illoin.

Tänä vuonna lasten talvileiri pidettiin
Torpan kurssikeskuksessa 28.-30.
tammikuuta. Mukana oli kaksitoista
lasta, kaksi ohjaajaa, isä Heikki Honkamä-
ki ja nuorisotoimenohjaaja Nemanja
Balcin. Lumi toi erityistä tunnelmaa
leirille. Keli oli otollinen lumiveistosten
tekemiselle. Leirillä tehtiin kaikkea muuta-
kin kivaa: leikittiin, syötiin, saunottiin,
rukoiltiin aamuin ja illoin ja kodalla
paistettiin makkaraa. Leiri päättyi sunnun-
taina liturgian jälkeen. Nikolainsalissa leiri-
läisiä odotti maittava lounas. Lounaan
jälkeen lapset esittivät leirin suosikin
Nouse nuori ortodoksi.

KATARINA HARTIKAINEN

NEMANJA BALCIN

■ Lumiveistosten tekeminen innosti leiriläisiä.

■ Isä Heikki ja Reima viettivät leppoisan hetken leirillä.

■ Suosituin ulkoleikki oli "Iso musta kissa istuu ikkunalaudalla".

■ Leiriläisten kuoro esiintyi kirkkokahveilla.

■ Nuotiolaulut toivat tunnelmaa kodalle.

Porin myyjäisissä kohdataan ensimmäisenä **Rottinki-Mauri**

KUVAT: SIMO OJANEN

■ "Ostin Maurilta ikuisen kauppakorin", vakuutti ulvilalainen Pirjo Winberg, joka ostaa aina mielellään näkövammaisten valmistamia tuotteita.

Eniten minua ilahduttaa, että kätteni töitä kiitellään ja arvostetaan, vakuutti **Mauri Majander**, joka on ollut tuttu näky Porin kirkon pääsiäis- ja joulumyyjäisissä jo kuuden vuoden ajan. Näkövammaisen Mauri pystyttää pikku putiikkinsa kirkon edustalle. Huolekkaasti valmistettujen kori- ja rottinkituotteiden äärellä hymyilevä Mauri ja kirkon oven edustalla palavat kynttilät saavat satunnaisen ohikulkijan pysähtymään: "Ahaa, kirkossa on myyjäiset!"

■ Kolmi-vuotias Kasimir ihastui piskuisen mattopiiskan.

Porin myyjäisissä...

Maurin taidokkaasti valmistamia rottinkitöitä ovat ihastelleet muutkin kuin porilaiset. Tuotteita on mennyt vuosien aikana runsaasti muun muassa Etelä-Savoon. Varsinkin pieniä rottinkitöitä on matkannut Australiaan, Amerikkaan ja Saksaan. Suosittuja ovat olleet piskuiset mattopiiskat, joita voi sujauttaa kirjokuoreen.

Myyntipaikka kirkon edustalla on Maurille mieluinen. Häntä miellyttää jo ihmisten kiinnostus kori- ja rottinkitöitä kohtaan.

- Onhan minulle aina luvassa kirkosta ruokaa. Kotiin ei tarvitse lähteä nälkäisenä, Mauri myhäilee. Hänellä on ollut jo parin vuoden ajan ilonaiheena opaskoira, labradorinnoutaja Peetro, jonka kanssa Maurilla on hyvin turvallinen olo pitkällä kävelylenkeillä. Peetro on ollut oppivainen ystävä ja ymmärtää isännän toiveet ja melkein pä jo puheetkin.

- Sanoin kerran aamusella Peetrolle, että nyt mennään poika pullakauppaan. Niin sitä lähdettiin vauhdikkaasti viilettämään ja puolen tunnin päästä löysin itseni torinvarren leipäkaupan ovenpielestä!

■ **Simo Ojanen**

Historiikin alkutahdit

Porin seudun tiistaiseura juhlii kunniakasta 50-vuotistaivaltaan syksyllä 2012.

Samana vuonna on uusi kirkko kymmenvuotias. Tiistaiseuran vaiheista päätettiin tammikuuisessa palaverissa Porin kirkossa työstää historia 50-vuotisjuhliin mennessä. Tulevaa urakkaa johtamaan nimettiin seuran sihteeri Pia Vähämäki (toinen vas.) – **Simo Ojanen**

SIMO OJANEN

■ Ikonien äärellä tutussa kirkossa (vas.) Ivica, Marco, Dima, Vasic, Spasic ja Vedran, joka on kotoisin Bosniasta. Muut ovat serbialaisia. Mukana ryhmässä myös ukrainalainen Dima, joka opiskelee kolmatta vuotta Porin metsäopistossa.

Voimalaitoksen rakentajat **hakevat liturgiasta voimaa**

Joulun alla vieraili Porin kirkon liturgiassa puolentusinaa Eurajoen atomivoimalaitoksen rakentajaa Serbiasta ja Bosniasta. Monille Porin kirkko on tullut jo tutuksi parivuotisen työkomennuksen aikana. Heistä palvelukset tuntuvat hyvin koskettavilta, vaikka kieli onkin vieras. Miehet ovat kotimaissaan olleet jo lapsesta mukana kirkon toiminnassa. He vakuuttivat, että liturgiassa heille vahvistuu usko ja rakkaus Jumalaan. Rakentajat paiskivat töitä kaksi kuukautta ja matkaavat sitten pariviikkoiselle lomalle. Joulujuhlaa miehet pääsivät viettämään perheittensä pariin.

■ **Simo Ojanen**

■ Joensuun piispa Arseni vieraili Turussa 11.-12.12. seurakunnan ja Valamon Ystävien vieraana. Hän toimitti viikonloppuna Turun kirkossa sekä vigilian että liturgian. Sunnuntaina piispa Arseni luennoi pääsiäismunista.

■ Iloisia juhlijoita Turun seurakunnan joulujuhlassa.

■ Joulumyyjäisten leipomistalkoot 3.12.2010.

■ Lumimyrsky riehui ulkona, mutta sisällä oli lämmintä ja kotoista.

■ Dir. cant. Pekka Torhamon muistokonsertti oli Turussa 19.11.2010, johtajana kanttori Pasi Torhamo ja solistina diplomi-laulaja Erkki Rajamäki. Konsertissa esitettiin muun muassa otteita Pekka Torhamon säveltämästä liturgiasta sekä hänen oma kantaattinsa Kilvoitus ja Hyvyys, joka päätti konsertin.

■ Pikkuinen Rasmus tuli ensimmäistä kertaa kirkkoon sytyttämään kynttilöitä turvallisesti oman fammon Maritta Koskisen kanssa.

■ "Riisipuuro maistui Ahti ja Helvi Määttän perheelle".

Suuren paaston odotusta Rauman Tiistaiseurassa 25.1.2011

■ Nautimme Anjan ja Miilan leipomia "syväkokkosia" ja Ullan tekemiä perunarieskoja.

■ EKUMEENISEN VIIKON VIERAILJOITA
Tammikuussa vieraili Kouvolassa Pyhän ristin kirkossa ja Sypsessä Yhdysvaltojen Euroopan joukkojen johtava sotilaspappi eversti Ray Bailey (kesk. istumassa) seurueineen. Vasemmalla istumassa Itä-Suomen sotilasläänin komentaja kenraalimajuri Jukka Pennanen sekä muut vierailun isäntinä toimineet.

Kiitos Kouvolaan

Kouvolan kirkkoteistiikerho on ommellut talkoilla Pyhän Viisauden kappeliin jouluksi uudet kirkkoteistiilit. Uudet alttaripöydän ja analogien peitteet ovat kauniin luonnonvalkoiset.

Kaikkiaan Kouvolan kirkkoteistiikerho on nyt valmistanut neljä kirkkoteistiilisarjaa kulttuurikeskus Sofiassa sijaitsevaan kappeliin: sinisen, vihreän, violetin ja valkoisen.

Helsingin ortodoksinen hiippakunta ja kulttuurikeskus Sofia kiittävät lämpimästi Kouvolan kirkkoteistiikerhon

työstä Pyhän Viisauden kappelin kaunistamiseksi.

Samalla kiitämme isä **Vassi Liviota** ja **Yrjö Palviaista** heidän valmistamistaan alttaripöydästä, analogeista ja muis-telupöydästä.

Haminan ortodoksinen seurakunnan ja sen vapaaehtoisten tekemä työ kappelin kaunistamiseksi on arvokasta. Heidän lahjansa rikastuttaa Sofian rukouselämää. Tämä on hieno esimerkki meille jokaiselle siitä, miten eri tavoin meillä on mahdollisuus tehdä kirkon työtä.

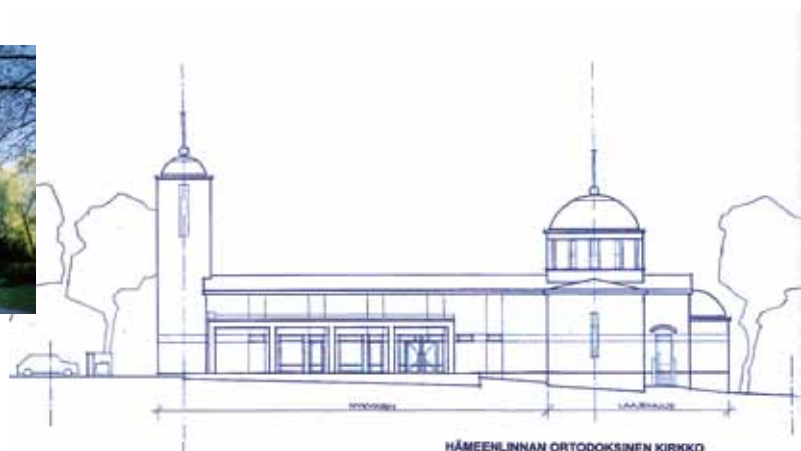
■ **Metropoliitta Ambrosius**

Hämeenlinnan kirkon korjausvaihtoehtoja selvitetään

Hämeenlinnan ortodoksinen seurakunta selvittää vielä ns. kolmasvaihtoehdon kustannukset ja toteuttamiskelpoisuuden pääkirkon peruskorjauksessa. Siinä seurakuntasalia ei siirrettäisi kirkon yhteyteen, vaan tilojen korjaus ja uudistaminen tapahtuisivat pääosin nykyisen pohja-alan puitteissa.

Arkkitehti Matti Porkalta on pyydetty selvitys vaihtoehdosta kolme, johon niin ikään sisältyy viiniköynnösidea kupoleineen. Alustavan arvion mukaan mittavat purkutyöt ja teknisesti vaativat ratkaisut vanhaan tilaan rakennettaessa aiheuttavat kuitenkin huomattavia kustannuksia.

Viime aikoina esillä olleen vaihtoehto viiden kustannus-

arvio laajennuksineen on hiukan yli kaksi miljoonaa euroa ilman ikonostaasia ja freskoja.

Kirkon peruskorjauksenhanketta viedään eteenpäin mahdollisimman joutuisasti. Seurakunnanvaltuuston nimeämä

rahoitustyöryhmä käsittelee asiaa kolmasvaihtoehdon selvitysten valmistuttua helmikuun lopulla. Seurakunnanvaltuuston seuraava kokous on 24.3.2011.

■ **Mikko Junes**

Seurakunnanvaltuusto järjestää Hämeenlinnan pääkirkon peruskorjauksen hanketta koskevan info- ja keskustelutilaisuuden to 24.2. klo 18 Hämeenlinnan seurakuntasalilla.

Piirustuskilpailun **satoa**

Piirustuskilpailu ei tuottanut ihan niin paljon töitä kun oletin, joten unohdetaan varsinaisen kilpailu. Aivan kaikkia töitä emme pysty julkaisemaan, mutta mahdollisimman moni kuitenkin yritetään saada mahtumaan.

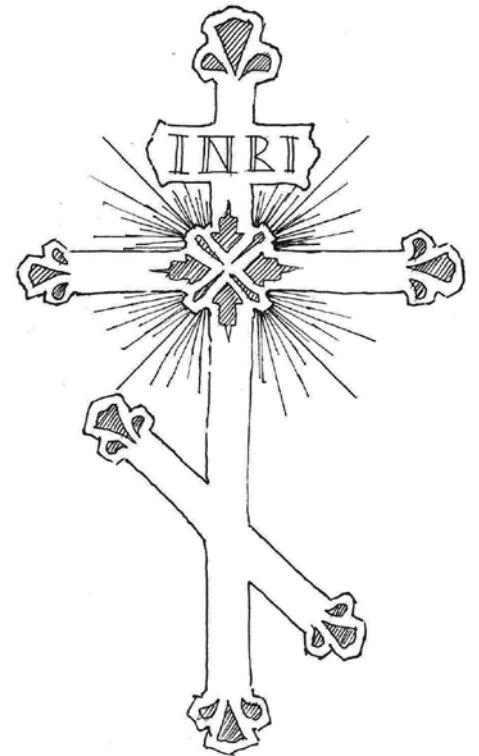
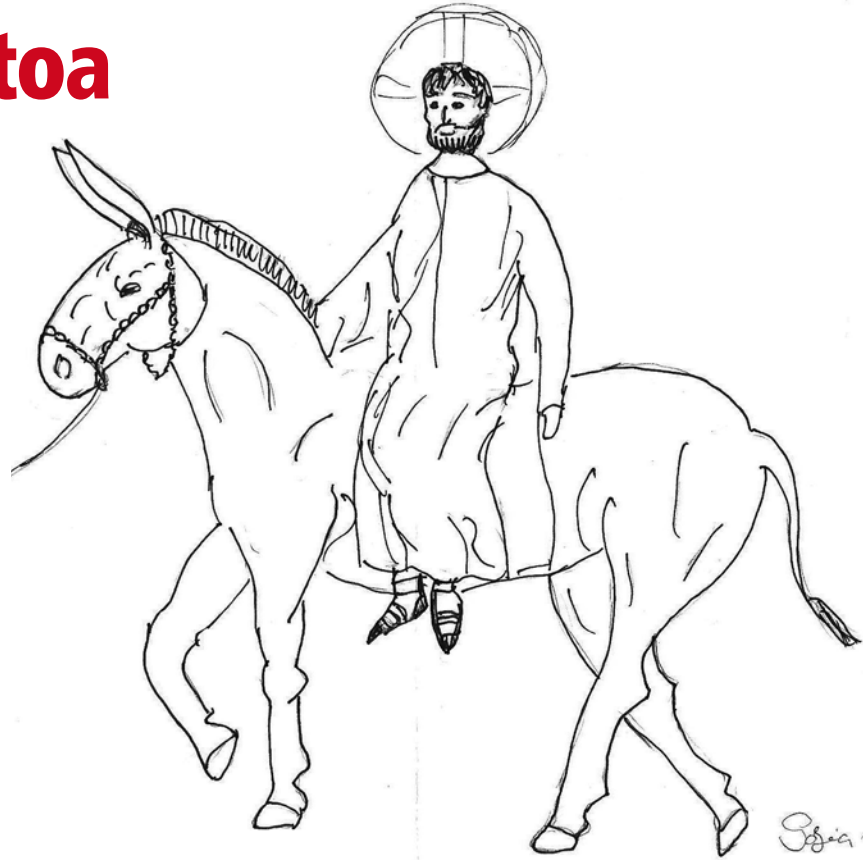
Tässä ja seuraavissa numeroissa julkaistaan lasten ja nuorten piirroksia sekä maalauksia tulevia kirkollisia aiheita sivuten. Tällä kertaa paaston hengessä tehdyt piirustukset tulevat Turun seudulta:

Sofia Pamilo on piirtänyt Herran ratsastuksen Jerusalemiin ja Maria Kostina ristin. Jokainen saa halutessaan tehdä omanlaisen värityksensä näihin töihin. Jotta saadaan sivuille vähän väriä, niin Emilia Mäkinen Tampereelta on piirtänyt pari heppaa, vai onko siinä sittenkin se aasi, jonka Jeesus ratsukseen valitsi?

Seuraavaan numeroon voit lähettää ylönousemuksen riemusanomaa. Eli piirtäkää ja maalatkaa oma näkemys pääsiäisestä. Kakkosnumero ilmestyy 14.4., mutta siihen tulevat taideteokset tulee laittaa minulle jo viimeistään 15.3. mennessä (Leena Lomu/ Lasten ja nuorten sivut, Tanhukatu 23, 13100 Hämeenlinna tai leena.lomu@ort.fi).

Siunattua paaston aikaa kaikille toivottaen

■ Leena Lomu

Ajanvietetehtävä I. (luominen)

Selvitä, mikä teksti numeroiden takaa paljastuu!

(Vihje: I. Moos. 1:27)

① ⑦ ④ ② ③ ③ ⑤

⑨ ② ① ⑥ ⑧ ④

- ① Jumala
- ② hänet
- ③ kuvakseen,
- ④ naiseksi
- ⑤ kuvaksi
- ⑥ mieheksi

- ⑦ loi
- ⑧ ja
- ⑨ hän
- ① loi:
- ② omaksi
- ③ Jumalan
- ④ ihmisen

Kirjoita vastaus viivastolle:

Tehtävä 3.

Jeesusta kutsuttiin usein rabbiksi.

Mitä sana rabbi tarkoittaa?

Viivaa yli R,B ja I, niin se selviää.

BIROBPIERTBTIARJIARIB

SYR
UA
ATSEEÖI
J E J S
GAN EEK
T T
A N
A A
R S
J E A

2. Tehtävä:

Ristiin on merkitty sanojen alkukirjaimet eri värillä. Sanat löytyvät mutkittelemalla kirjaimia vaaka- ja pystysuoraan.

J _____ a _____ a _____.

Nuoren seurakunnan **riemua**

Kunnes jälleen tapaanne!

MINNA JOKINEN

Lahden seurakunnan lasten ja varhaisnuorten talvista viikonloppuleiriä vietettiin tällä kertaa kaupungissa, ks. s. 27.

Tilauslipuke

ANALOGI

Huomaa, että seurakunnan jäsenenä saat lehden lahjana
ORTODOKSIINEN SEURAKUNTALEHTI

TILAA itsellesi tai ystävällesi lahjaksi ANALOGI 21€/vuosi

Lehden saaja

Lähiosoite

Postinumero

Postitoimipaikka

Maksaja (ellei saaja)

Lähiosoite

Postinumero

Postitoimipaikka

I. luokan
posti-
merkki

ANALOGI

Tampereen ortodoksinen seurakunta
Suvantokau 10 A
33100 Tampere